

Consulaire rechtsmacht in strafzaken: opmerkingen naar aanleiding van de wet van 15 April 1886 (Stbl. no. 63)

<https://hdl.handle.net/1874/240814>

Jur. 15 Juny '86

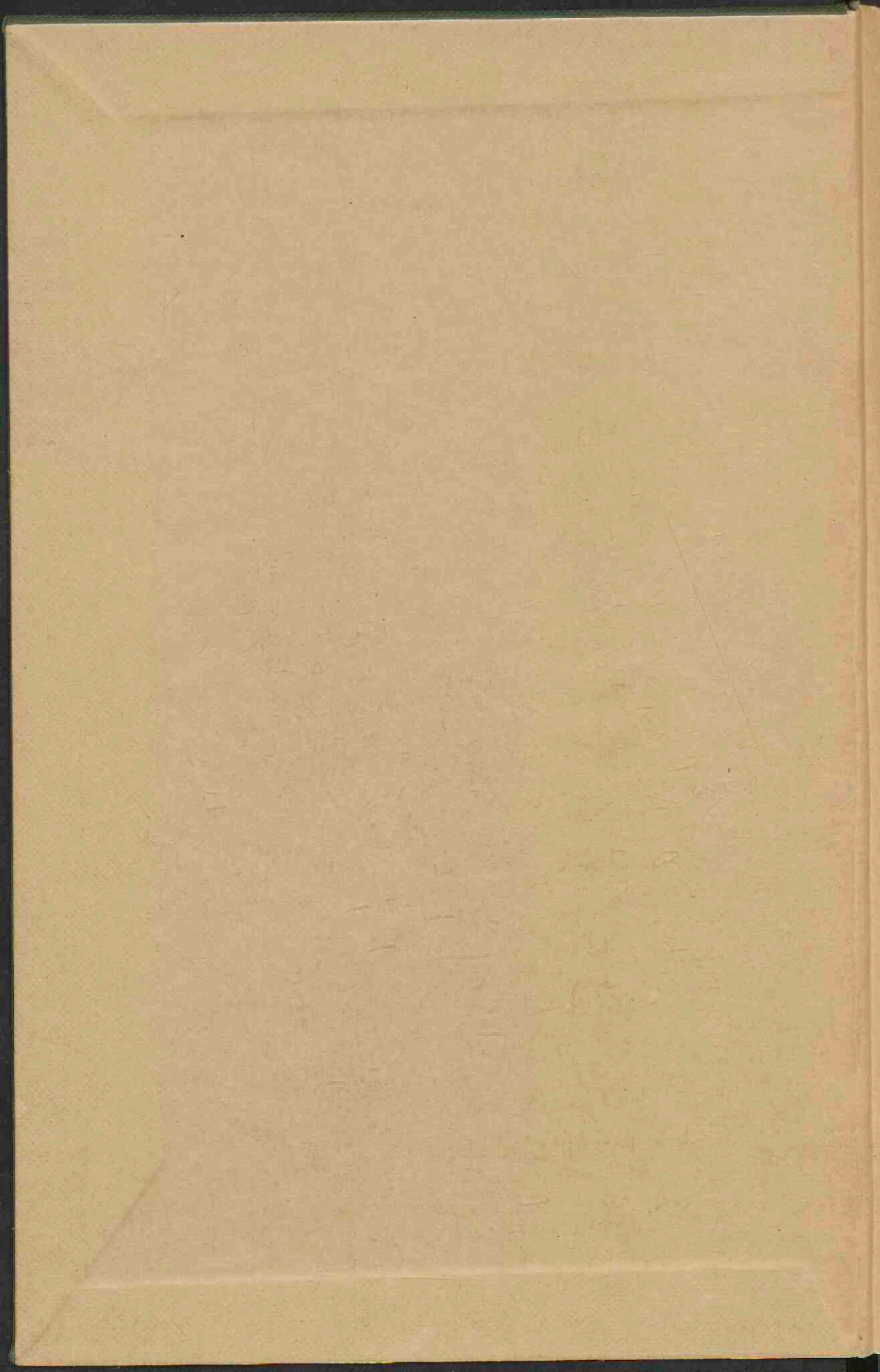
N. 40192

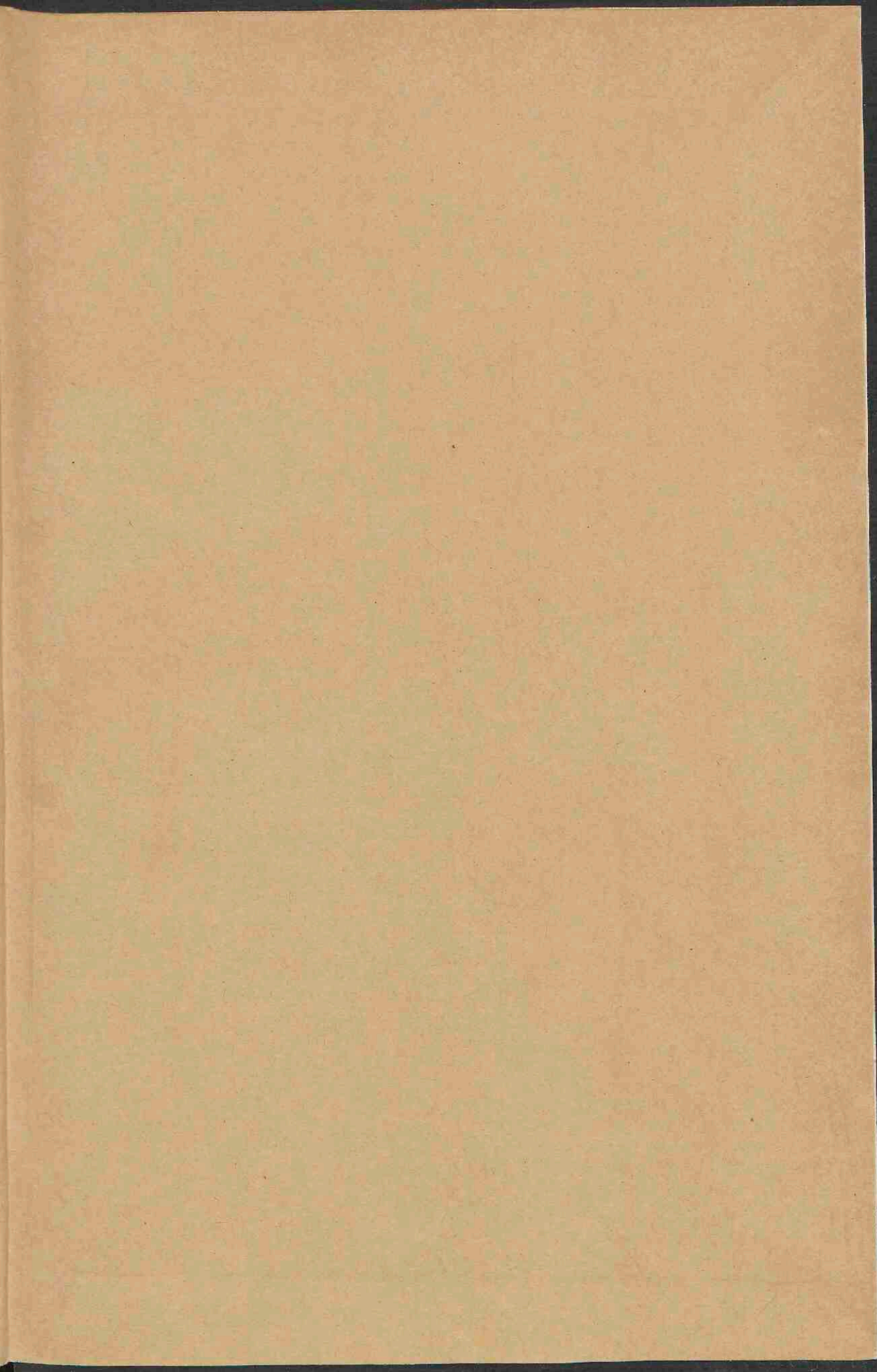
H. J. C. I. DE JONG.

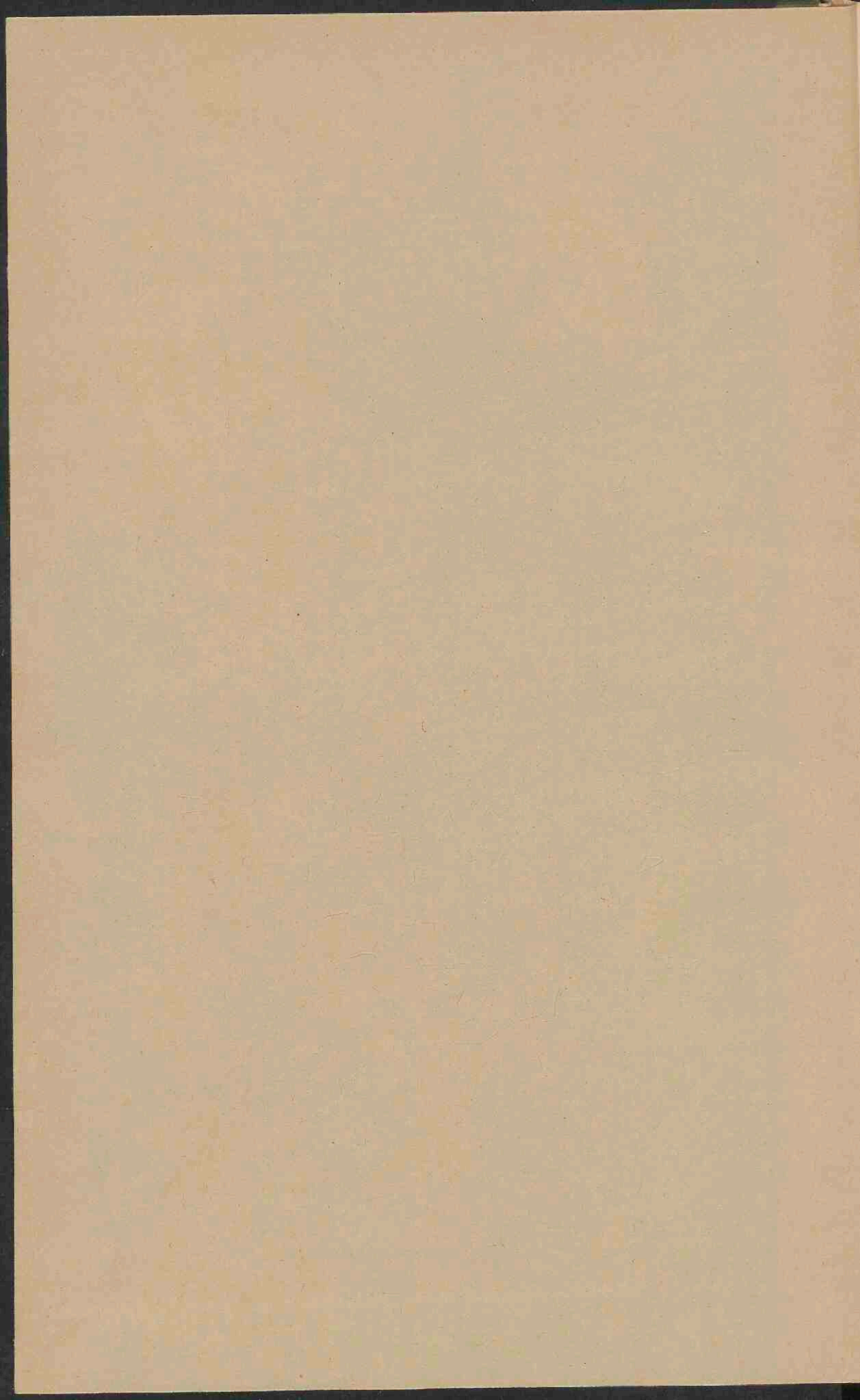
CONSULAIRE RECHTSMACHT
IN STRAFZAKEN.

UTRECHT,
J. DE KRUYFF.
1886.

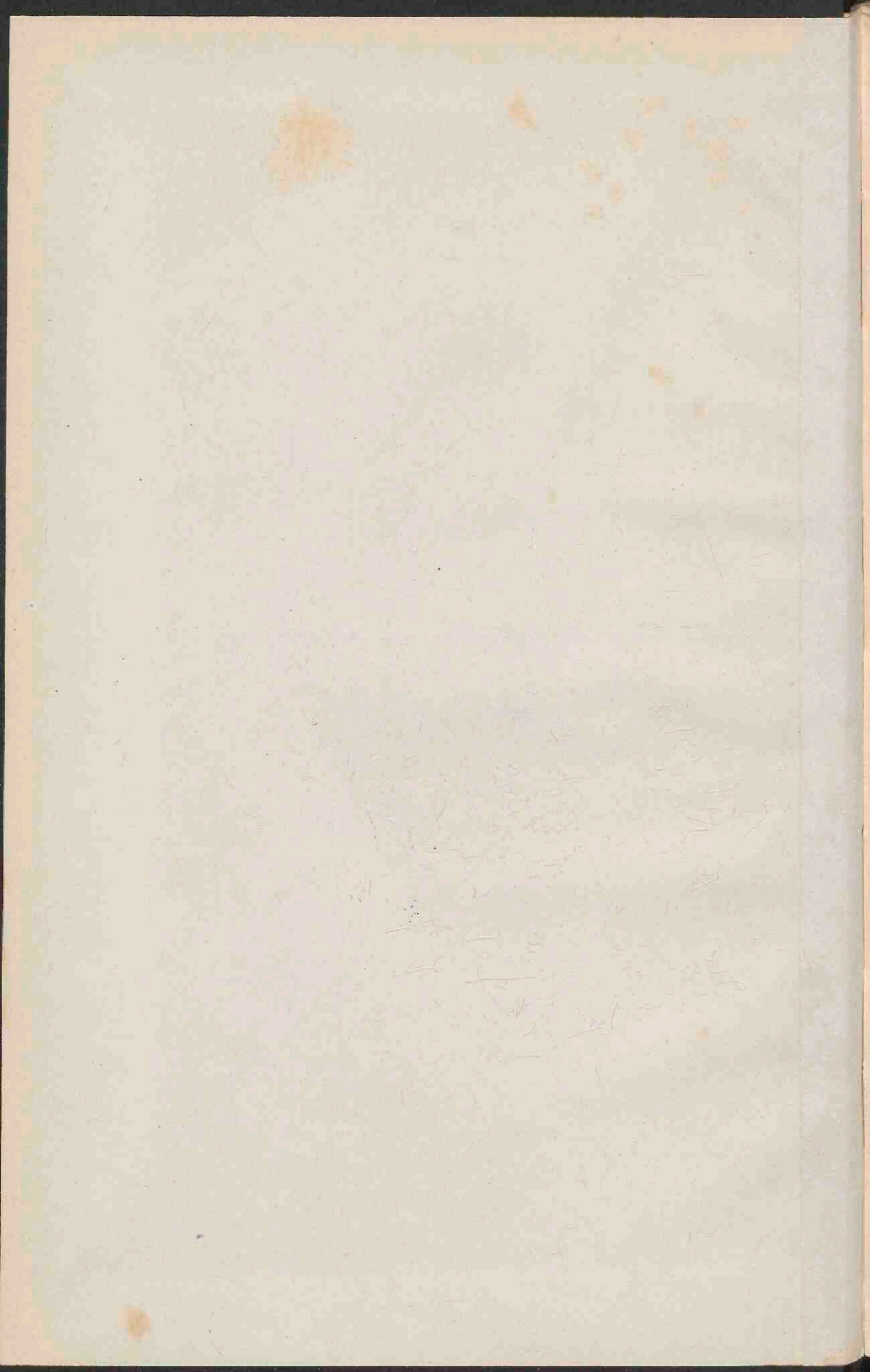
s.
cht
6

CONSULAIRE RECHTSMACHT IN STRAFZAKEN.

CONSULAIRE RECHTSMACHT IN STRAFZAKEN,

Opmerkingen naar aanleiding van de wet van
15 April 1886 (Stbl. n°. 63).

PROEFSCHRIFT

TER VERKRIJGING VAN DEN GRAAD

VAN

Doctor in de Rechtswetenschap,

AAN DE RIJKS-UNIVERSITEIT TE UTRECHT,

NA MACHTIGING VAN DEN RECTOR MAGNIFICUS

DR. J. A. WIJNNE,

Hoogleraar in de Faculteit van Letteren en Wijsbegeerte,

VOLGENS BESLUIT VAN DEN SENAAAT DER UNIVERSITEIT

TEGEN DE BEDENKINGEN VAN DE

FACULTEIT DER RECHTSGELEERDHEID

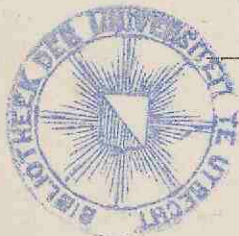
TE VERDEDIGEN

op DINSDAG den 15den JUNI 1886, des namiddags te 2 uur,

DOOR

HENRI JOHANNES CHRISTIAAN ISAAK DE JONG,

geboren te Utrecht.

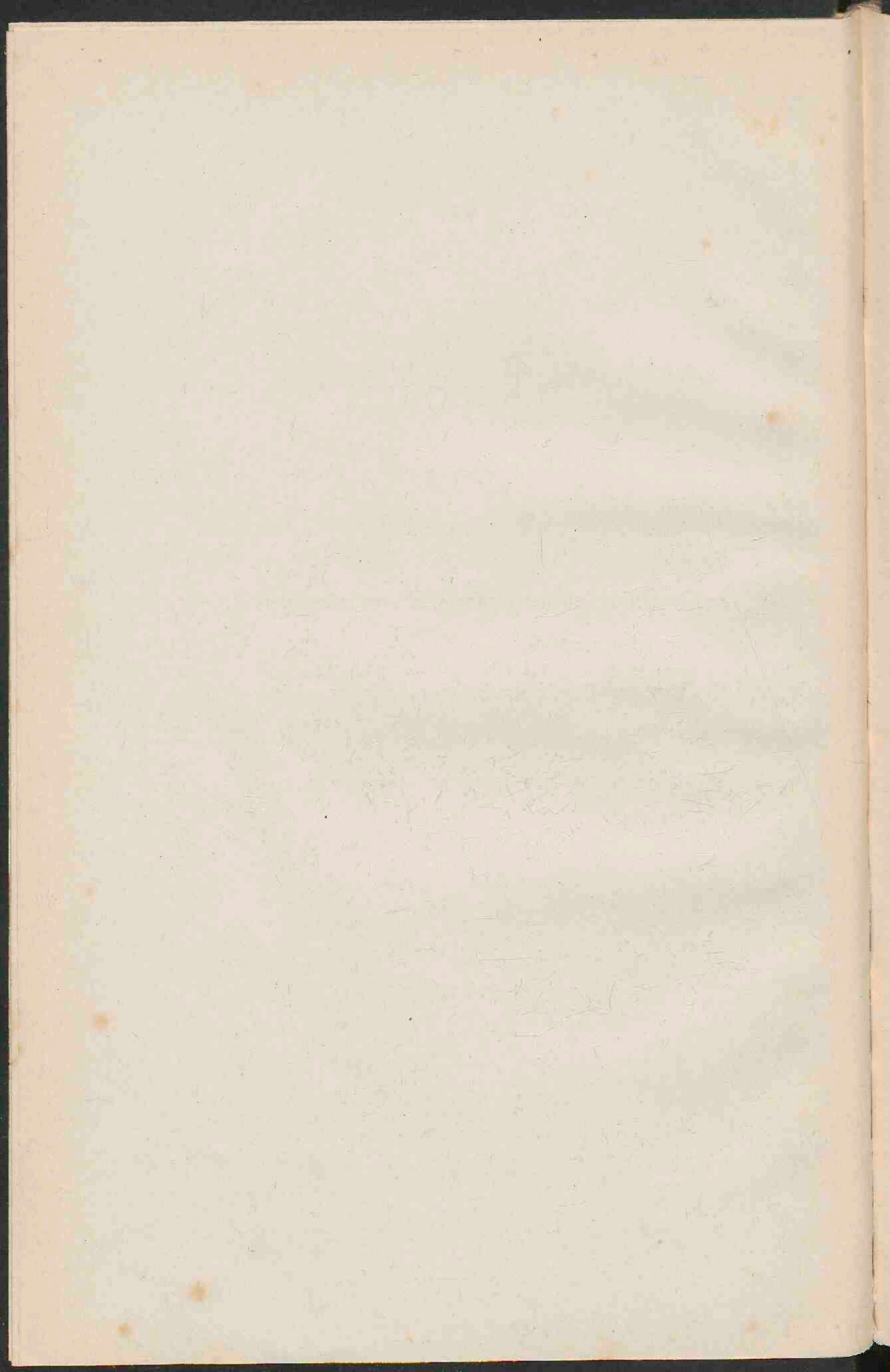

UTRECHT,
J. DE KRUYFF.
1886.

Het is mij een aangename plicht ook te dezer plaatse mijnen dank te betuigen aan de Hoogleeraren der Rechtsgeleerde faculteit voor het onderwijs, dat ik van Uen mocht genieten. In het bijzonder wensch ik aan den Hooggeleerden HAMAKER, die mij bij het samenstellen van dit proefschrift wel behulpzaam wilde zijn, en aan de overige Eere-Voorzitters van het Gezelschap „Anthonius Matthaëus”, de verzekering te geven, dat de oogenblikken in Hunne tegemoordigheid gesleten, mij steeds in dankbare herinnering voor den geest zullen staan.

I N H O U D.

Inleiding	blz. 1.
Samenstelling en bevoegdheid in strafzaken der consulaire gerechten	” 12.
Het Rechtsgeding in strafzaken voor de consulaire gerechten	” 26.
Wijzigingen tot het materieele strafrecht be- trekkelijk	” 38.

INLEIDING.

„Une pensée protectrice du commerce à donné naissance à l'établissement des consuls à l'étranger.”

Aldus verklaart FERDINAND DE CUSSY in zijn: „Phases et causes célèbres du droit maritime des nations” (Tome 1, titre 1 § 24) het ontstaan van het Consulaatwezen. Inderdaad is het gemakkelijk te begrijpen dat in vorige eeuwen, toen het volkenrecht niet die ontwikkeling had bereikt, als thans het geval is, en het internationale handelsverkeer niet die zekerheid had verkregen, als waardoor nu de handel bevorderd wordt, zich reeds spoedig de behoefte aan bescherming van belangen en natuurlijke rechten deed gevoelen. Vooral had dit plaats bij een zeemogendheid, gelijk de Republiek der Vereenigde Nederlanden er een was. Evenzeer kan het geen verwondering baren dat in later tijden tot heden toe, terwijl het internationaal recht door het sluiten van allerlei traktaten tusschen de verschillende natien vastere vormen begon te verkrijgen, er ambtenaren noodig *bleven* om die verkregen rechten te beschermen en te handhaven.

Wij zullen de historie en den ontwikkelingsgang van het consulaatwezen, dat in den loop der tijden gevormd werd, als niet speciaal tot ons onderwerp behoorende, niet te dezer plaatse nagaan, maar verwijzen daarvoor naar de werken van WERTHEIM, DE CUSSY e. a. ¹⁾. Als wij echter een vluchtigen blik slaan in de traktaten, die ons land met vreemde mogendheden sloot, zien wij reeds dat van den beginne af de consuls, wier bestaan dus uitsluitend op handelsbelangen gegrond was, een zekere rechtsmacht in strafzaken uitoefenden over de landgenooten, die binnen hunne ressorten verblijf hielden of er tijdelijk vertoefden. Zoo bepaalde art. 11 van de capitulatie ²⁾, die in 1612 met Sultan Achmed van Turkije door de Staten-Generaal gesloten werd: „Alle Rechtsaken ende „differentiën rijssende tusschen die van den Landen van „Nederlandt, ook aanklachte van doodtslagh, zoo den een „den anderen kwam te dooden, sullen bij den Ambas- „sadeur ende sijne consuls achtervolgende hare wetten „ende coustumen gheoordeelt worden, sonder dat de „Rechters, ofte Gouverneurs van mijn Rijck haer ghe- „nighsints daermede sullen mogen bemoeijen.” In het

¹⁾ J. WERTHEIM, Verhandeling over het Ned. Cons. Recht, Utrecht 1851, J. WERTHEIM, Manuel à l'usage des consuls des Pays-Bas I, Amsterdam 1861, de Cussy et d'Hauterive, Recueil pes traités de commerce et de navigation, Paris 1834—1844.

²⁾ De inhoud van dit traktaat is, evenals die van de overige in dit opstel geciteerde verdragen uit de 17e en 18e eeuw, te vinden in het 3. deel van de hierboven aangehaalde „Manuel” van WERTHEIM.

traktaat met Marokko van 25 Mei 1657 vinden wij evenzoo in artikel 15 als beginsel uitgesproken dat de Nederlandsche consul civiele en crimineele rechtspraak onder zijn landgenooten zou uitoefenen. Art. 12 van het verdrag, in 1662 met Algerië en Tunis aangegaan, noemde in overeenstemming hiermede den Consul als eenigen competenten rechter over de Hollanders in burgerlijke en in strafzaken. Ook China, waar de Nederlanders in 1843 op denzelfden voet in vijf havensteden werden toegelaten, als reeds vroeger met de Engelschen het geval was geweest, stond aan dezen de berechting van misdrijven, door Engelschen begaan, toe. In de overeenkomst, den 9^{en} November 1855, met Japan gesloten, lezen wij in art. 2: „Wanneer door „een Nederlander eenige Japansche wet wordt overtreden, „zal daarvan kennis worden gegeven aan den hoogsten „Nederlandschen ambtenaar, die op Occima geplaatst is, „en zal hij door zijne tusschenkomst door de Nederlandsche „regeering volgens de Nederlandsche wetten worden „gestraft.”

Deze voorbeelden, aantonende hoe onzen consuls toegestaan werd min of meer uitgestrekte jurisdictie uit te oefenen, zouden gemakkelijk vermeerderd kunnen worden. Thans nog vigeerende traktaten ¹⁾, welke ten deele de

1) Hiertoe behooren: het handelsverdrag met Marocco 2 Dec. 1791, met Perzië, 3 Juli 1857 (Stbl. 1858 n°. 10), met Japan, 18 Aug. 1858 (Stbl. 1862 n°. 186), met Siam, 17 Dec. 1860, (Stbl. 1862 n°. 198), met Turkije, 25 Febr. 1862 (Stbl. n°. 188), met China, 6 Oct. 1863 (Stbl. 1865 n°. 119).

hier geciteerde vervingen, behelzen soortgelijke bepalingen. Al de opgenoemde landen zijn echter niet-christelijke Staten. In de christenrijken zijn de consuls nooit in foro criminali als rechter opgetreden. Wel hadden zij daar, even als in de Oostersche landen, gelijk nog heden ten dage het geval is, een jurisdictio voluntaria en zelfs contentiosa, in zaken hun door partijen opgedragen. Ook vinden wij wel hun de bevoegdheid toegekend maatregelen te nemen tegen deserteurs van schepen, die tot hun nationaliteit behooren, doch desertie van zeelieden, op koopvaardij-schepen dienende, is een wetsdelict en geen rechtsdelict, alleen, ten einde de scheepvaart mogelijk te maken, in de strafwet opgenomen. Wilde sanctie van de strafbepalingen, daartegen bedreigd, mogelijk zijn, dan moest men wel zijn toevlucht nemen tot de consuls, en dezen ook in christenrijken in dit opzicht de maritieme belangen van hun natie te doen voorstaan. Dit begrepen de zeevarende volken terecht en daarom namen zij dien-aangaande bepalingen in hun verdragen met elkander op. Overigens leveren de tusschen de christenstaten gesloten traktaten er ons integendeel voorbeelden van op, dat rechtspraak in strafzaken uitdrukkelijk aan de consuls onthouden werd. Behalve o. a. uit de conventie, met Portugal den 27^{en} Maart 1645 aangegaan, zien wij dit ook in art. 3 van de instructie voor den consul in Noorwegen en in het reglement voor de consuls in Spanje, Frankrijk, Italië en de landen aan de Middellandsche zee gelegen, uitgezonderd het Turksche gebied en de kusten van

Afrika, waar wij in art. 3 lezen: „De gheseyde consuls „sullen haer geen autoriteijt, ofte eenige jurisdictie hebben aantematigen, ofte poogen te exerceren over de „personen van de koopliijden ofte derselver effecten.”

Het scherpe onderscheid, dat er aldus op het punt van jurisdictie in strafzaken tussehen christelijke en niet-christelijke staten gemaakt werd en dat tot heden behouden is gebleven ¹⁾, laat zich gemakkelijk verklaren. De invloed toch, dien de christelijke godsdienst op de maatschappij, waar hij ingang vond, heeft uitgeoefend, is geweldig groot geweest. Als gevolg van de verschilpunten, die deze invloed teweeg bracht, bleven de landen, waar het Christendom niet doordrong, veel langer van het vreedzame verkeer met de Europeesche staten uitgesloten, dan anders het geval zou geweest zijn. Zelfs DE GROOT doet ons nog een schijn van den tegenzin zien, dien men koesterde om met niet-christelijke volken

1) Niet alleen bij ons is dit het geval maar ook bij andere Europeesche mogendheden. Zoo luidt om maar een enkel voorbeeld te noemen art. 6 van de „Loi relative à la jurisdiction des consuls de France en Chine et dans les états de l'iman de Mascate: „La loi du 28 Mai 1836, relative aux contraventions, délits et crimes commis par des Français dans les échelles du Levant et de Barbarie, est applicable aux contraventions, délits et crimes commis par des Français en Chine, sauf les modifications résultant du présent chapitre,” en lezen wij in art. 16 derzelfde wet: „Les Consuls de France en Chine et dans les états de l'iman de Mascate seront investis du droit de haute police conféré aux Consuls de France dans les échelles du Levant, par les art. 82 et 83 de l'édit de 1778.

in relatie te treden, in zijn „de Jure belli et pacis” (Lib. II, Cap. XV § 8, 9, 10, 11). „De foederibus” heet het aldaar „frequens est quaestio licetne incantur cum his qui „a vera religion alieni sunt; quae res in iure naturae „dubitationem non habet. — Nam id ius ita omnibus „hominibus commune est, ut religionis discrimen non „admittat. — Sed de iure divino quaeritur, ex quo hanc „quaestionem tractant non Theologi tantum, sed et Juris- „consultorum nonnulli.” Toen door den meer en meer zich uitbreidenden handel, in verband met den gang der wereldgeschiedenis, het verkeer met hen „qui a vera „religione alieni erant” niettemin grooter en grooter werd en het korter of langer verblijf in hun staten noodzakelijk maakte, wilden de christelijke regeermachten hunne onderdanen zooveel doenlijk vrijwaren tegen de nadceelen uit dat verschil van godsdienst voortspruitende. Dit verschil had zich niet het minst in de strafwetgeving geopenbaard. De geweldige ommkeer en de groote strafverzachting toch, die het christendom in de rechtspleging teweeg bracht, is bekend. De barbaarsche straffen daarentegen en de despotische elementen, in het recht der Oostersche volken voorkomende, — zoo men al bij absoluut autokratische regeringsvormen van „recht” mag spreken — bleven nog tot heden bij hen gelden. Vandaar dat de christen-staten en ter wille van hunne onderdanen, die in die landen vertoefden, en ter wille van de sanctie van hun eigen wetten — dikwijls toch, zou het gebeuren dat het delict, door den buitenlander gepleegd, door de

plaatselijke overheid niet vervolgd of gestraft werd — reeds van den aanvang van het verkeer met de niet-christelijke natiën hun eigen strafwetten op hun inboorlingen trachtten te doen toepassen. Dit doel bereikten zij door middel van de handelstraktaten en de consul was de aangewezen persoon om in dezen als plaatselijke overheid en orgaan der rechtspleging dienst te doen.

Dit is naar onze meening de oorsprong der consulaire crimineele jurisdictie in de Oostersche landen.

Ten slotte willen wij nog met een enkel woord melding maken van den rechtsgrond, waarop deze rechtsmacht berust. Dikwijls vindt men het gevoelen uitgedrukt, ten minste de uitdrukking gebezigd, dat zij ontleend wordt aan de traktaten. De traktaten echter verleenen aan de mogendheid alleen de toestemming om haar te doen uitoefenen, niets meer. Zij verhinderen dus alleen dat de niet-christelijke staat zich, zonder het verdrag te breken, tegen die uitoefening kan verzetten, maar vestigen geen recht tot jurisdictie. Het recht van bestaan der jurisdictie over Nederlanders in de genoemde niet-christelijke staten is gegrond in het zoogenaamde principe der personaliteit van het strafrecht.

Dit beginsel is niet van dien aard, dat het het strafrecht van den staat uitbreidt over de oorspronkelijke grenzen. Het voegt er geen uitzonderingen aan toe en evenmin wijst het gevallen aan, waarin het het staatsgezag laat optreden, die niet met zijn rechtsprincipes in overeenstemming zijn. Het spruit integendeel van zelf

voort uit de bevoegdheid van den wetgever om, in geval er inbreuk op zijn wetten wordt gemaakt, de gevallen aan te wijzen, waarin hij zijn recht tot straffen wil uitoefenen.¹⁾ Zonder te letten op de plaats, waar hij zich ophoudt, onderwerpt dit principe den onderdaan aan de strafwetten van den staat, waarvan hij deelgenoot is. De staat toch, behoudt zijn recht om te straffen, om zijn rechtswezen te doen eerbiedigen, onder alle omstandigheden, zoolang hij daardoor niet met de beginselen van volkenrecht of algemeen erkende rechtsbegrippen in strijd komt. De plicht van den onderdaan derhalve, om aan de gebods- en verbodsbepalingen van zijn staat te gehoorzamen blijft ook bestaan; al vertoeft hij in het buitenland; zij duurt voort zoolang hij deelgenoot is van het Staatsverband.

Indien het schoone ideaal van een wereldrechtspleging tot de idealen zal blijven behooren — en dat zal wel

¹⁾ Ortolan spreekt dit uit: (*Eléments de droit pénal*, p. 362) in de volgende woorden: „Ce droit, pour chaque Etat, de punir, dans certaines hypothèses, des actes criminels commis hors du territoire national se présente, non pas comme une exception aux règles fondamentales de la pénalité, mais comme une application même de ces règles. Ici, comme ailleurs, la tâche du criminaliste, quant à la science rationnelle, et celle du législateur, quant à la loi positive, consisteront à déterminer quels seront les actes à l'égard desquels, et quelles seront les hypothèses dans lesquelles, les deux conditions de la justice et de l'intérêt social se trouveront réunies pour justifier et pour commander l'exercice de la puissance pénale.”

altijd het geval zijn, al is een streven om voor enkele misdaden een en dezelfde strafbepaling te verkrijgen in den laatsten tijd niet te miskennen — zal, bij het altijddurend aanwezig zijn van minder beschaafde volken en autokratische regeeringsvormen, een gevolg van den eirkelgang der menschheid, als men het zoo noemen wil, het hierboven aangeduide beginsel wel het best te verdedigen blijven en zijnen invloed in de maatschappij steeds doen gevoelen.

De rechtsmacht nu, welke ontstaan en basis wij in de vorige bladzijden trachtten uiteen te zetten, is, wat ons land betreft, eerst wettelijk geregeld bij de wet van den 25. Juli 1871, houdende regeling van de bevoegdheid der consulaire ambtenaren tot het opmaken van burgerlijke akten en van de consulaire rechtsmacht." Voor dat tijdstip behielp men zich met reglementen en instructies voor de consuls, die echter niet veel meer deden dan dat punt aanroeren. Het derde hoofdstuk van de wet van 1871 behandelt de consulaire rechtsmacht in bijzonderheden. De vijf afdeelingen, waarin het verdeeld is, houden achtereenvolgens in: algemeene bepalingen, de rechterlijke bevoegdheid van den consularen ambtenaar, samenstelling en bevoegdheid der consulaire rechtbanken, voorziening tegen hare uitspraken, het rechtsgeding in burgerlijke zaken en het rechtsgeding in strafzaken.

Zonder een volledig samenstel van rechtsregelen te geven, die elke raadpleging onzer wetboeken onnoodig

zou maken, behelzen de bepalingen, in de genoemde afdeelingen vervat, veeleer een aanvulling en wijziging van het hier te lande geldende recht, met de Nederlandsche codificatiën als basis, wel is waar door de bijzondere verhoudingen van den in het buitenland rechtsprekenden Nederlandschen rechter geboden, maar toch steeds analogisch uit de reeds bestaande bepalingen afgeleid. Niet geheel hiermede in overeenstemming was een gevoelen van de Commissie van rapporteurs, uitgesproken in haar verslag over de jongste voorgestelde wijzigingen in de wet van 25 Juli 1871. „Het scheen” luidt het in de opmerking ad art. 84 „echter gevaarlijk te onderstellen dat elke consulaire ambtenaar die verschillende wetboeken zal kennen. De consulaire wet bevat een volledig samenstel van bepalingen omtrent de consulaire rechtspleging, hetgeen voor de consulaire ambtenaren een voldoende richtsnoer behoort te zijn.” Artt. 31 der consulaire wet bewijst echter voldoende de onjuistheid dezer bewering, daar het uitdrukkelijk zegt dat de bepalingen der 4de en 5de afdeeling van het derde hoofdstuk, betrekkelijk de rechtspleging voor de consulaire rechters, zoo in burgerlijke als in strafzaken, voor zooveel noodig aangevuld worden door de voorschriften der Nederlandsche Wetboeken van Burgerlijke Rechtsvordering en van Strafvordering. Bovendien wordt in tal van artikelen uitdrukkelijk de toepassing van deze en andere Wetboeken gevorderd, bijv. in art. 17, 19, 21, 22, 28 en 35.

Het behoeft derhalve geen nader betoog dat, bij de invoering van het Wetboek van Strafrecht, gelijk zoovele andere wetsbepalingen, ook verscheidene artikelen uit de consulaire wet een verandering dienden te ondergaan, bij sommige door den wenschelijkheid van overeenstemming, bij andere reeds door de noodzakelijkheid geboden. Vandaar dat de Regeering aan de 2de Kamer een wetsontwerp aanbod „behelzende wijzigingen in de wet van 25 Juli 1871”. Dit wetsontwerp werd in de zitting van 9 Maart 1886 in behandeling genomen en na korte discussie, nadat twee door den heer VAN GENNEP voorgestelde amendementen eenstemmig goedkeuring hadden gevonden, aangenomen met welke stemming de 1ste Kamer zich den 13^{den} April jl. eenparig vereenigde.

Wij stellen ons voor de bedoelde wijzigingen nader toe te lichten en in de eerste plaats te bespreken die, welke op de organisatie der consulaire rechtspraak betrekking hebben en dus in de 2de en 3de afdeeling der wet aangebracht werden, vervolgens de veranderingen te behandelen, die het formeele consulaire strafrecht, hoofdzakelijk in de 5de afdeeling vervat, onderging, om daarbij tevens melding te maken van eenige rectificatiën, meer tot het materieele strafrecht behoorende, en van de verbeteringen, die door de gewijzigde terminologie van het Strafwetboek noodzakelijk geworden waren.

HOOFDSTUK I.

Samenstelling en bevoegdheid in strafzaken der consulaire gerechten.

Het beginsel, dat den wetgever bij de vaststelling der bepalingen over de consulaire rechtspleging leidde, was geheel in overeenstemming met de principes der wet op de rechterlijke organisatie en het beleid der justitie. Den consulairen ambtenaar kan, in het algemeen genomen, dezelfde plaats ingeruimd worden als den kantonrechter, de consulaire rechtbank (samengesteld uit den consulairen ambtenaar en twee bijzitters, art. 36 Cons. Wet) neemt de functiën der arrondissements rechtbank waar en het gerechtshof te Amsterdam of de raad van justitie te Batavia berechtten die zaken, welke tot de competentie der gerechtshoven behoorden. Het kenmerkende verschil bestond daarin, dat de vonnissen, door den consulairen ambtenaar gewezen, niet aan hooger beroep waren onderworpen.

De reden daarvan is waarschijnlijk daarin te zoeken, dat, terwijl in Nederland geheel andere rechters dan hij,

die over de zaak in eerste instantie zat, het hooger beroep beslissen, de consulaire rechtbank bestaat uit den consulairen ambtenaar als voorzitter, en twee bijzitters, veelal door dezen gekozen. Zelfs kan het feit zich voordoen, dat deze voorzitter in het geval, door art. 41 Cons. Wet bedoeld, alleen, als *unicus iudex*, de functiën der rechtbank waarneemt. Dezelfde rechter, die in eerste instantie uitspraak deed, zou dus, stoud hooger beroep open, in appel te beslissen hebben en de waarborg voor een meer nauwkeurige, deugdelijke of onpartijdige berechting, die een tweede behandeling der zaak behoort mede te brengen zou dus geheel verloren zijn. Deze overweging bracht den wetgever er toe het beroep van den consulairen ambtenaar op de consulaire rechtbank uit te sluiten en werd eveneens in het Regeeringsantwoord aan de Commissie van rapporteurs aangevoerd, welke in haar verslag aangaande het wetsontwerp de appellabiliteit der vonnissen, door den consulairen ambtenaar geveld, ingevoerd wenschte te zien. 't Is opmerkelijk dat het hooger beroep van deze vonnissen ook allen historischen grondslag mist. Een resolutie van de Staten-Generaal (te vinden in het Gr. Plac. B. Deel III p. 1335), welke uitgelokt was, omdat een veroordeelde bij de Staten-Generaal in appel kwam van een vonnis, door den consul de Pauw te Aleppo geweest, behelst bijv.: „dat in sulke ofte diergelijke „saeken, daar excessen, delicten ofte publike schandalen „worden gecommiteert, er geen appellatiën ofte provocatiën toegelaten ende gedefereert, maar de sententiën,

„condemnatiën ende pene datelijk geëxecuteerd sullen worden.”

Om de zoeven vermelde reden werd dan ook de voorgestelde regeling, door de Regeering gehandhaafd, door de Kamers aangenomen en bleef de inappellabiliteit dus behouden.

Volgens art. 34 Cons. Wet had de consulaire ambtenaar, naar analogie van de competentie van den kantonrechter in strafzaken, de berechting van misdrijven, op welke geen zwaardere straf gesteld was, dan gevangenisstraf van zeven dagen en geldboete van vijf en zeventig gulden, te zamen of afzonderlijk. Vooreerst nu maakte de terminologie van het Wetboek van Strafrecht, dat de strafbare feiten in misdrijven en overtredingen onderscheidt, het noodzakelijk dat de algemeene term „misdrijven” van art. 34 voor een meer juisten plaats maakte ¹⁾.

Vervolgens diende rekening gehouden te worden met de invoering der hechtenis, als straf voor overtredingen ²⁾

¹⁾ Dit is op verscheidene plaatsen in de Cons. Wet ook noodig geweest. Zoo is in art. 22, 83, 90, 93 en 120 het woord „misdrijf” door „strafbaar feit”, in art. 92 door „feit” vervangen en zal, om dezelfde oorzaak, volgens art. 134 het vonnis niet meer het „misdrijf” waaraan de beklaagde wordt schuldig verklaard, maar wel „de qualificatie van het strafbaar feit” inhouden.

²⁾ Deze gaf aanleiding tot nog andere kleine rectificatiën. Zoo is in art. 24, 26 en 155, waar van gevangenisstraf melding gemaakt werd, steeds het woord „hechtenis” ingevoegd. Zoo moest in de art. 120, 135, 146 en 147, waar het woord hechte-

en eindolijk moest in aanmerking genomen worden dat de overtredingen van den Code Pénal niet dezelfde zijn als die van het Strafwetboek, maar dat deze laatste daarentegen een veel uitgebreider categorie van strafbare feiten uitmaken, op eenige waarvan zelfs als straf zes maanden hechtenis gesteld is. De Regeering stelde daarom voor art. 34 aldus te veranderen: „Hij neemt „kennis, alleen en zonder hooger beroep van alle overtredingen, door Nederlanders binnen zijn ressort gepleegd.”

't Spreekt van zelf dat hiermede de rechtsmacht van den consulairen ambtenaar zeer uitgebreid zou worden en een omvang zou verkrijgen, om verschillende redenen gevaarlijk te noemen. Vooreerst toch wordt voor den consulairen ambtenaar geen rechtskundige opleiding gevorderd. Dit zou ook onnoodig zijn, daar in de landen, waar hem rechtsmacht in strafzaken wordt toegekend, zijn optreden op het gebied van den strafrechter toch steeds tot zijn meer ondergeschikte functiën zal behooren. Niettemin dient ter wille van den eerbied, aan het recht en het gezag van den rechter verschuldigd, ook waar deze slechts bij enkele gelegenheden als zoodanig optreedt, steeds er naar gestreefd te worden de grondslagen voor een goede rechtspraak te versterken. Waar die grond-

nis voorkwam en nog niet de specifieke beteekenis van het Strafwetboek kon hebben, dit vervangen door den term „verzekerde bewaring”, evenals in de art. 93 en 149, in hechtenisneming in „gevangenneming” veranderd moest worden.

slagen uit den aard der zaak nu reeds minder vast zijn dan elders, zou het niet aangaan deze nog te verzwakken, in casu de competentie van den alleen rechtsprekenden rechter te vergrooten. Vooral zou dit af te keuren zijn, waar hij, gelijk hier altijd het geval is, in hoogste ressort rechtspreekt.

Deze laatste omstandigheid vooral verbindt aan de voorgestelde wijziging een praktisch bezwaar. In de praktijk nl. zou zij de noodlottigste gevolgen met zich kunnen brengen. Onherroepelijk, zonder dat de mogelijkheid tot verbetering van het vonnis openstond, want volgens art. 30 Cons. Wet is ook cassatie uitgesloten, zou aan iemand bijv. een half jaar hechtenis opgelegd kunnen worden door een rechter, die, al ware partijdigheid of kwade trouw ook geheel en al onmogelijk, toch in den regel van meer dan de hoogst noodzakelijke juridische kennis ontbloot is. De opmerking in de Memorie van Toelichting dat „overtredingen, waarop een „betrekkelijk zware straf gesteld is, buiten het Nederlandsche territoir niet gepleegd kunnen worden” moge al ten deele waar zijn, het geval kan zich voordoen, dat een latere speciale wet overtredingen bevat, waarmede dit wèl het geval is, en het feit, dat deze met 1 jaar hechtenis hoogstens gestraft kunnen worden, blijft bestaan. Buitendien zullen schepvaartovertredingen, waarop bijv. een straf van 3 maanden hechtenis gesteld is, veelal aan de berechting van consuls onderworpen zijn en behooren overtredingen betreffende den burgerlijken

stand, waarvan bijv. hechtenis van ten hoogste twee maanden het gevolg zijn kan, ook in het rechtsgebied van een consulaat niet tot de zeldzaamheden.

Terecht maakte de Commissie van rapporteurs dan ook op de voorgestelde wijziging aanmerking. Om hare bezwaren weg te nemen moest men of de vonnissen appellabel verklaren of de voorgestelde uitgebreide competentie beperken. Het eerste was niet doenlijk, gelijk uit het hierboven aangaande het hooger beroep meegeedeelde af te leiden is. Wilde men toch, waarborgen voor een onpartijdige tweede behandeling der zaak verkrijgen, dan zou men de geheele samenstelling der consulaire rechtbanken moeten veranderen en verbeteren.

Daarom vereenigde zich de Regeering met den wensch der Commissie van rapporteurs om art. 6 van het ontwerp te wijzigen en de berechting der zwaardere overtredingen aan de consulaire rechtbanken op te dragen en de rechtsmacht van den alleen rechtsprekenden consulairen ambtenaar te beperken tot die overtredingen, waarop geen zwaardere straf gesteld is dan hechtenis van zes dagen en een geldboete van zestig gulden, alternatief of afzonderlijk. In het Strafwetboek is nl. op het begaan van de meeste der lichtere overtredingen zes dagen hechtenis gesteld en niet zeven dagen. Het maximum van zestig gulden boete werd aangenomen om aldus de overtreding van art. 449 van het Strafwetboek, betreffende het wegblijven als getuige of tolk of deskundige ook tot de competentie van den consulairen ambtenaar te brengen, en

hem in staat te stellen de daarop gestelde boete uit te spreken in zaken, waarover hij recht doet, zonder expresselijk daarvoor een vonnis der consulaire rechtbank te behoeven uit te lokken.

Dat men „alternatief” in de plaats van het „te zamen” van het oude art. 34 stelde ligt natuurlijk daarin, dat het Strafwetboek geen boete en vrijheidstraf tegelijk bedreigt. Gelijk alle artikelen van het ontwerp, behalve het laatste, werd ook dit zonder discussie door de 2^e Kamer der Staten-Generaal aangenomen.

In overeenstemming met de verandering van art. 34 werd de competentie der consulaire rechtbanken gewijzigd. Terwijl deze in de eerste plaats tot nu toe alle strafbare feiten, waarop zwaardere gevangenisstraf stond dan zeven dagen en geldboete van vijf en zeventig gulden, te be-rechten hadden, behooren nu tot hunne kennisneming alle overtredingen, waarop zwaardere straf gesteld is dan hechtenis van zes dagen en geldboete van zestig gulden. In de tweede plaats werd alles, wat misdrijf oplevert, aan de competentie van den consularen ambtenaar onttrokken en derhalve aan de consulaire rechtbank gegeven. Ten laatste eischte het verdwijnen der onteerende straffen uit ons strafrecht ook in dezen een nieuwe regeling. De misdrijven nl., waartegen een zwaardere straf dan gevangenisstraf was bedreigd, waren volgens art. 23 Cons. Wet aan de kennisneming der consulaire rechtbanken onttrokken en behoorden tot de competentie van het gerechtshof te Amsterdam of tot die van den Raad van Justitie te Batavia,

naarmate zij gepleegd waren in landen, gelegen aan deze of gene zijde van de Kaap de Goede Hoop en van Kaap Hoorn. Evenals in andere wetten, op plaatsen, waar de distinctie van onteerende en niet-onteerende straffen tot bijzondere rechtgevolgen aanleiding gaf, werd ook hier voorgesteld een gevangenisstraf van vier jaar of langer als aequivalent van de vroegere crimineele straffen te nemen en verder de strafbare feiten, waarop in het Strafwetboek als maximum een gevangenisstraf van vier jaar of meer gesteld is, ter berechting op te dragen aan de arrondissements-rechtbank te Amsterdam of aan den Raad van Justitie te Batavia, volgens de vroeger gemaakte onderscheiding ¹⁾.

't Is niet te ontkennen dat dit voorstel niet in overeenstemming was met de veranderingen, die onze rechterlijke organisatie onderging, waarbij aan de hoven de rechtspraak in eersten aanleg ontnomen werd en de rechtbanken met de

¹⁾ In overeenstemming hiermede werd in de art. 89, 103, 122, 138, 151 en 156, waarin sprake is van straffen zwaarder dan gevangenisstraf, deze bepaling veranderd en gesproken van „feiten tot de kennisneming van de arrondissements-rechtbank te Amsterdam of van den raad van Justitie te Batavia behoorende”, gelijk de opschriften van de derde en zesde paragraaph der 5^e afdeeling thans spreken van misdrijf, „waarvan de kennisneming in eersten aanleg de bevoegdheid der consulaire rechtbank te boven gaat”. Evenzoo werd in art. 87 „misdrijf, waarop geen zwaardere straf dan gevangenis is gesteld” vervangen door „misdrijf, waarvan de kennisneming in eersten aanleg tot de bevoegdheid van de consulaire rechtbank behoort.”

zaken vroeger tot hun competentie in eerste ressort behoorende, belast werden, en dat, om bij de consulaire rechtspleging een analoge regeling te verkrijgen, de consulaire rechtbanken van alle strafzaken, die aan de consulaire ambtenaren onttrokken waren, kennis zouden moeten nemen. Op zich zelf beschouwd zou deze regeling reeds zeer aan te bevelen zijn, daar 't wenschelijk ware de cons. wet in overstemming te brengen met de andere wetten, zoowel als met het strafwetboek. De consulaire rechtspraak toch, behoort, gelijk wij reeds trachtten te betoogen de Nederlandsche codificatiën als basis te hebben, omdat een eenvormige regeling der rechterlijke instellingen, daarvan het gevolg zou zijn. Waar hier van dit principe, onzes inziens ten onrechte, afgeweken werd, geschiedde dit, omdat de consulaire rechtbanken niet die waarborgen voor een zuivere rechtspraak geven als onze Nederlandsche. Afgezien nog van het gemis aan een speciaal juridische opleiding bij den consularen ambtenaar kan het vaak gebeuren dat de bijzitters, bij gebreke van geschikte Nederlanders, vreemdelingen zijn en is zelfs het geval denkbaar dat deze geheel ontbreken en de consul alleen de functiën der rechtbank waarneemt. 't Scheen gevaarlijk zware straffen door zulk een rechter te doen uitspreken en men wilde hem daarom de berechting van zware misdrijven blijven onttrekken (waar hier te lande deze aan de rechtbanken niet onthouden bleef), doch men vond er toch geen bezwaar in hem de macht te laten gevangenisstraf van minder dan vier jaar op te leggen.

't Springt in het oog dat deze redeneering niet boven alle verdenking verheven is. Het is niet met strenge rechtsprincipes overeen te brengen en men zou het zelfs van immoraliteit kunnen beschuldigen voor een veroordeeling tot drie jaar gevangenisstraf minder waarborgen van onpartijdigheid en rechtvaardigheid te eischen dan voor het opleggen van vijf jaar gevangenisstraf. De praemisse, die men aan deze denkwijze zou kunnen ontleenen, dat iemand, die, onschuldig, tot drie jaar veroordeeld is, minder behoefte heeft aan rechtvaardiging dan hij, wien onverdiend zes jaar gevangenisstraf is opgelegd, is op zijn zachtst genomen zeer in strijd met de billijkheid en dient dus uit alle juridische argumentatiën geweerd te worden.

Van deze leer scheen de meerderheid der Commissie van rapporteurs niet te zijn. „'t Is niet te ontkennen” luidde het rapport ad art. 23 in meer gematigde termen, „dat bij de berechting van een feit, waarop een zware „straf gesteld is meer waarborgen wenschelijk zijn, „dan „bij die van een zoodanig, waarbij slechts een geringe „veroordeeling mogelijk is.” Nu moge het wenschelijker zijn dat er een kleine misslag begaan wordt dan een groote, te verontschuldigen zijn geen van beide en de mogelijkheid ze bij de rechtspraak te begaan dient geheel buitengesloten te worden. Het is waar dat onze buitenlandsche betrekkingen niet van dien aard zijn, dat men de opleiding onzer consuls zoo zou kunnen inrichten, als bijv. in Frankrijk het geval is, en dat men dus, wat

het gehalte der consuls betreft, niet alle mogelijke waarborgen zal hebben. 't Gaat echter niet aan daaruit een juridisch motief te putten, waarom men die rechters wel in staat acht een rechtvaardig vonnis te vellen, waarbij drie jaar gevangenisstraf wordt opgelegd en waarom men hun de macht niet toevertrouwt iemand gedurende vier jaar uit de maatschappij te verwijderen. Bovendien is de mate van kennis, die er vereischt wordt tot het vellen van een rechtvaardig vonnis volstrekt niet evenredig met de zwaarte der daarin opgelegde straf en zal het feit zich zeer wel kunnen voordoen, dat er minder juridische bekwaamheid toe noodig is een vonnis te vellen, dat eene veroordeeling tot levenslange gevangenisstraf bevat, dan er gevorderd wordt tot een rechtvaardige tijdelijke condemnatie. Consequent ware het voor het minst geweest, indien men de geheele instelling der consulaire gerechten had opgeheven. Hicvan was natuurlijk geen sprake, omdat het niet doenlijk was. Zulke grenzen te stellen echter, als men deed, is niet geheel van willekeur vrij te pleiten.

Om bovengemelde redenen zouden wij er geen bezwaar in gezien hebben de beginselen der gewijzigde Nederlandsche rechterlijke organisatie in hun geheel op de consulaire rechtbanken toe te passen en dezen de berechting van alle misdrijven, die niet tot de competentie der consulaire ambtenaren behooren, op te dragen, te meer daar hare vonnissen ter zake van misdrijf geweest, volgens art. 46 Cons. wet, altijd aan hooger beroep onderworpen zijn. De meerderheid der Commissie van rap-

porteurs vereenigde zich echter met het Ontwerp en voegde er alleen deze verandering aan toe, die door de Regceering overgenomen werd, dat de misdrijven, genoemd in de artt. 180, 1° 310 en 322 van het Wetb. van Strafrecht, ook onder de competentie der consulaire rechtbanken zouden vallen. Dit zijn dwang en weder-spannigheid, tegen ambtenaren gepleegd, die eenig lichamelijk letsel tengevolge heeft, eenvoudige diefstal en verduistering, op welke feitelijkheden een gevangenisstraf van vier jaren gesteld is. Deze misdrijven zullen veelvuldig voorkomen in de ressorten der consulaire rechtbanken, gelijk het rapport opmerkt, en men zag er daarom geen bezwaar in, ze van de overige zware misdrijven uit te zonderen. 't Mag toegegeven worden dat dit misschien practisch was, doch op juridische gronden te verdedigen was het geenszins.

Wat de appellabiliteit van de uitspraken der consulaire rechtbanken aangaat, oordeelden deze tot heden alleen in het hoogste ressort, wanneer op het misdrijf geen zwaardere straf gesteld was dan gevangenisstraf van zeven dagen en geldboete van tweehonderd gulden, met of zonder verbeurdverklaring van bijzondere voorwerpen. Thans echter is bij alle vonnissen, ter zake van overtreding geweest, het hooger beroep uitgesloten. Onherroepelijk kan dus de consulaire rechtbank tot zelfs 6 maanden hechtenis opleggen, want cassatie is reeds door art. 30 uitgesloten.

Hiertegen is men wel opgekomen, ook met het oog op

de inconsequentie, daar uit geboren, dat hooger beroep van een vonnis, waarbij iemand tot een week gevangenisstraf werd veroordeeld, geoorloofd was — alle vonnissen toch, ter zake van misdrijf gewezen, zijn appellabel — doch de Regeering beschouwde hechtenis, zelfs van zes maanden, als een lichtere straf, lichter dan gevangenisstraf, en wilde om moeite, kosten en tijdverlies te besparen, het appel daaraan onthouden, doch ter wille van de eenstemmigheid met onze Nederlandsche rechtspleging, dit steeds toelaten, waar de consulaire rechtbank over een misdrijf gevonnist heeft.

In verband met de hier besproken wijziging ware het wenschelijk geweest, dat men ter wille der duidelijkheid de tweede alinea van art. 137 had doen vervallen. Deze is nl. thans vrij overbodig. Het eerste lid van dit artikel bepaalt, geheel in overeenstemming met art. 6 der wet van 1854 (Stbl. n°. 103) en met art. 233 Strafv., dat, ingeval naar aanleiding van het onderzoek ter terechtzitting van de consulaire rechtbank, het den beklaagde ten laste gelegde feit bevonden wordt te behooren tot de bevoegdheid van den consulaire ambtenaar, de daarop gestelde straf niettemin door de consulaire rechtbank wordt uitgesproken. Dit kan thans natuurlijk alleen plaats hebben, waar het een overtreding geldt, want alleen overtredingen behooren nu tot de bevoegdheid van den consulaire ambtenaar. Al. 2 nu van het genoemde artikel, zegt dat de beklaagde tegen deze veroordeeling niet in hooger beroep kan komen. Volgens

de aangenomen verandering echter is bij alle vonnissen, in zake van overtredingen geweest, hooger beroep verboden en doet het er dus niets toe of af dat de uitspraak hier bij exceptie door de consulaire rechtbank geschiedt en niet door den rechter, tot wiens competentie de zaak eigenlijk behoort. In geen van beide gevallen kan er sprake zijn van appel en de 2^e alinea van art. 137 is dus als wetsbepaling overbodig en behoorde derhalve uit de wet verwijderd te zijn geworden.

Wij zien dus dat de veranderingen in de tweede en derde afdeling van het 3^e hoofdstuk der Cons. wet aangebracht, hoewel bij de invoering van het nieuwe strafwetboek grootendeels door de noodzakelijkheid geboden, dit gevolg hebben gehad, dat de macht van den alleen rechtsprekenden ambtenaar werd ingekrompen. Wij mogen dit reeds daarom een verbetering noemen, daar zijn uitspraken inappellabel waren en dit ook bleven. De macht van het consulaire rechtcollege daarentegen werd uitgebreid, zoowel omdat de competentie vergroot werd als daarom, dat vele van hun vonnissen thans niet meer aan hooger beroep onderworpen zullen wezen. Ook die uitbreiding der competentie konden wij toejuichen. Wij trachtten alleen uiteen te zetten, dat men nog verkieslijker organisatie zou verkregen hebben, indien het mogelijk geweest ware haar consequent door te voeren naar het voorbeeld der veranderde Nederlandsche rechtspleging.

HOOFDSTUK II.

Het Rechtsgeding in strafzaken voor de consulaire gerechten.

§ 1.

In de vijfde afdeling van het 3^e hoofdstuk der Cons. wet, die het rechtsgeding in strafzaken behandelt, zijn de beginselen van het Wetb. van Strafvordering toegepast ¹⁾, natuurlijk gewijzigd door de bijzondere gegevens van het consulaire recht.

¹⁾ De veranderingen, die dit Wetboek door de invoering van het Strafwetboek onderging, maakten in vele artikelen der Cons. wet kleine daaruit voortvloeiende wijzigingen noodzakelijk. Daar de hoven thans geen rechtspraak meer zullen hebben in eerste ressort, moesten in de art. 152 en 153 de woorden „provinciaal gerechtshof” of „hof” en, procureur-generaal vervangen worden door de woorden „arrondissements-rechtbank” of „rechtbank” en „officier van justitie”, moest in art. 156 het woord „arrest” vervallen en in art. 158 „beschuldigde” door „beklaagde” vervangen worden. Op tal van plaatsen, waar nog sprake was van „Provinciaal gerechtshof in Noord-Holland werd tevens bij deze gelegenheid de meer juiste term van „gerechtshof te Amsterdam”

Het opmerkelijke daarbij is dat in den persoon van den consulaire ambtenaar de bedienaars der drie functiën van rechter, rechter van instructie en ambtenaar van het openbaar ministerie vereenigd zijn. Deze regeling vinden wij neergelegd in art. 83, dat het voorschrift inhoudt, dat de consulaire ambtenaren belast zijn met het inwinnen van voorloopige informatiën en met het voeren der instructie, hetzij op klacht of aangifte, hetzij ambtshalve van alle strafbare feiten, door de Nederlanders binnen hun ressort gepleegd, en ten deele aangegeven in art. 93, dat den vice-consuls en consulaire agenten voorschrijft onmiddellijk kennis te geven aan den consul-generaal of consul, binnen wiens rechtsgebied zij zijn aangesteld van de strafbare feiten, door Nederlanders binnen hun ressort gepleegd, alsmede van de bij hen ingediende klachten of aangiften.

Mogen ook al de bezwaren, aan deze vereeniging van beschuldiger en rechter verbonden, minder zwaar wegen, waar het lichte overtredingen geldt — ook in onze rechtspleging vindt men daarvan het voorbeeld in den kantonrechter, die als opsporingsambtenaar of hulpofficier

daarvoor in de plaats gesteld. Bovendien verbeterde men sommige onjuistheden. In art. 154 verwijst thans de raadkamer de zaak naar de openbare terechtzitting" in plaats van naar „de arrondissement-rechtbank te Amsterdam of „naar den raad van justitie te Batavia". Ook werden in art. 156 nevens de acte van beschuldiging de „dagvaarding" genoemd en in art. 146 het huis van arrest „huis van bewaring of van arrest" betiteld.

van justitie afhankelijk is van den officier van justitie — het is niet te ontkennen dat bij de berechting van zaken, tot de competentie der consulaire rechtbanken behoorende, de vorm van het strafproces daardoor veel van het accusatoir karakter, dat het in onze rechtspleging draagt, verliest en de rechter niet meer zoo geheel de onpartijdige derde persoon is, als voor een zuivere rechtspraak wenschelijk is. Het behoeft echter geen betoog dat hieraan, bij de onge perken, waarin zich onze consulaire organisatie moet blijven bewegen, moeielijk te gemoet gekomen kan worden. Men moet ook niet vergeten dat de rechtspraak steeds tot de bijkomende functiën van den consulairen ambtenaar behoort en het niet aangaan zou, alleen voor ambtsverrichtingen aan deze min of meer ondergeschikte taak verbonden, het consulair personeel te gaan vergrooten. Onheilen zijn van de bestaande regeling dan ook niet te verwachten en bovendien is bij misdrijven verbetering van misslagen door den Nederlandschen rechter steeds mogelijk. Wij wenschten dan ook alleen het markante onderscheid van het wezen van ons strafproces en van dat voor de consulaire rechtbank aan te stippen, niet hot te laken.

Wat het opsporingsonderzoek betreft, vond men in het vroegere art. 84 een bepaling, nagenoeg hetzelfde behelzende als het tweede lid van art. 22 van het Wetboek van Strafvordering, dat, zonder klachte van den beledigde geen opsporing geschiedt ter zake van overspel, laster, hoon of andere schriftelijke of mondelinge belee-

diging, tenzij de laster, hoon of belediging gepleegd is jegens den Koning, jegens een lid van het Koninklijk Huis of wel jegens Nederlandsche ambtenaren of machten als zoodanig of ter zake van hunne ambtsverrichting.

Nu zegt art. 31 Cons. wet reeds dat de bepalingen der vierde en vijfde afdeeling van dit hoofdstuk zooveel noodig moeten worden aangevuld met de voorschriften der Nederlandsche wetboeken van Burgerlijke Rechtsvordering en Strafvordering. Wat dus geen uitzondering of verandering van deze voorschriften inhoudt, doch eenvoudig een herhaling daarvan is, kan veilig gemist worden.

Men stelde daarom volkomen terecht voor dit artikel te doen vervallen, gelijk men ook art. 86, dat bepaalde dat de klachte of de intrekking der klachte geschiedde door den beleedigde zelven of door zijn daartoe schriftelijk gemachtigde, in het Wetsontwerp geheel en al weglief.

De nieuwe redactie van art. 84, die tevens de tweede alinea van art. 85 in zich opnam en deze dus daar ter plaatse deed wegvallen, is als volgt: „De klachte en de „intrekking geschieden bij de consulaire ambtenaren binnen „het ressort van het consulaat, waarin het misdrijf is „gepleegd.”

Nog juistert komt hierdoor het karakter van ambtenaar van het openbaar ministerie uit, dat de consulaire ambtenaar heeft en dat in art. 93 meer implicite dan ipso verbis wordt aangegeven. Wat de Regeering hier echter aan toevoegde nl. de woorden „op de wijze en in de „vormen bij het Nederlandsch Wetboek van Strafvordering

„vastgesteld” was óf overbodig óf onvolledig. Overbodig, omdat het reeds aangehaalde art. 31 Cons. wet daarin voorzag, onvolledig, omdat men, wilde men ook hier de verwijzing naar het Wetboek van Strafvordering behouden, evenzeer het Wetboek van Strafrecht had moeten citeeren. De zevende titel van het eerste boek van dit wetboek handelt nl. over indiening en intrekking der klachten bij misdrijven, alleen op klachte vervolgbaar. Wel werd art. 66, dat zich in genoemden titel bevindt en luidt: „De klachte kan slechts worden ingediend gedurende drie maanden, nadat de tot klachte gerechtigde kennis heeft bekomen van het gepleegde feit, indien hij binnen Europa, of gedurende negen maanden, nadat hij daarvan kennis heeft bekomen, indien hij buiten Europa verblijf houdt” als nieuw art. 85 gecopieerd. De eerste alinea van art. 85, volgens welke de intrekking der klacht voor de openbare terechtstelling van den beklaagde moest geschieden, liet men daarentegen weder vervallen, zonder dat men daarbij melding maakte van art. 67 van het Strafwetboek, volgens 't welk de indiener der klacht slechts gedurende acht dagen na den dag der indiening bevoegd blijft haar in te trekken, of van art. 241 Stwb. (nog gewijzigd door art. 4 der novelle van 15 Januari 1886), dat de klacht bij overspel behandelt.

Dergelijke min of meer gewichtige anomalieën in de redactie had men kunnen voorkomen door alleen de eerste zinsnede van het nieuwe artikel 84 op te nemen en het bestaan van de artikelen 22 en 31 Cons. wet voor de

toepassing der Hollandsche Wetboeken op de consulaire rechtspleging genoegzaam te achten.

§ 2.

Het eerste artikel van de tweede paragraaf der afdeling, die wij thans behandelen, bevat een afwijking van de wijze, waarop hier te lande het opsporingsonderzoek wordt gevoerd, die belangrijk genoemd mag worden. Uit art. 58 van het Wetboek van Stv. zien wij nl. dat de rechter-commissaris geen voorloopige informatiën kan inwinnen zonder requisitoir van het openbaar ministerie, daartoe strekkende. Voor geen geval is in het Wetboek van Stv. voorgeschreven dat deze informatiën moeten plaats hebben. Het is aan het openbaar ministerie overgelaten aangaande het al of niet wenschelijke van het verkrijgen van de bedoelde inlichtingen te beslissen. In art. 89 der Cons. wet nu, zien wij iets anders. „Het voorloopig onderzoek” luidde het aldaar tot nu toe „moet plaats hebben ter zake van misdrijf, waartegen een zwaardere straf dan gevangenisstraf is bedreigd. In zaken, behorende tot de bevoegdheid van den consulairen ambtenaar of de consulaire rechtbank kan het worden ingesteld.” Wij vinden dus voor sommige gevallen den consulairen ambtenaar een wettelijke verplichting opgelegd, waar het openbaar ministerie geheel vrij wordt gelaten.

Is het in het algemeen beschouwd reeds wenschelijk

dat de consulaire ambtenaar, omdat hij geen jurist van professie is, meer gebonden wordt bij het vervullen van zijn rechterlijke functiën, dan de ambtenaar van het openbaar ministerie, de eigenlijke grond van het verschil met de bepalingen der Nederlandsche strafvordering, dat men in art. 89 opgesloten vindt, ligt onzes inziens ergens anders. De voorloopige informatien, waarvan § 2 spreekt zijn niet geheel en al gelijk te stellen met die, welke bij ons de ambtenaar van het openbaar ministerie inwint. Integendeel vertoonen zij in veel opzichten het karakter van onze gerechtelijke instructie, terwijl de instructie bij zwaardere misdrijven, in § 3 behandeld, meer overeenkomt met hetgeen bij ons geschiedt, als door den officier nog aanvulling der instructie aan den rechter-commissaris gevraagd wordt, gelijk volgens art. 112 Stv. plaats hebben kan. Dat de bedoelde informatien en de gerechtelijke instructie in het consulaire voorbereidend onderzoek ook niet zoo scherp gescheiden zijn als in ons strafproces, komt bovendien duidelijk uit door het gemis van een vonnis van rechtsingang. Hier te lande kan zonder dit vonnis de rechter-commissaris de instructie niet beginnen. Artikel 104 echter spreekt alleen van een beveldschrift dat de consulaire ambtenaar verleent, waarbij de dag en het uur der verschijning bepaald wordt, en waarmede de instructie der misdrijven, waarvan de kennisneming aan de bevoegdheid der consulaire rechtbank onttrokken is, aanvangt. Dat het vonnis van rechtsingang ontbreekt, dat voorloopige informatien en instructie niet die scherpe

afscheiding vertoonen, dat derhalve veel, wat bij ons in de instructie gebeurt, bij het consulaire strafproces reeds in de voorloopige informatiën geschiedt, dat alles is gemakkelijk daarnit te verklaren dat de consulaire ambtenaar én rechter-commissaris én officier van justitie is, en tevens het ambt van president der consulaire rechtbank bekleedt, zoo hij al niet de geheele rechtbank uitmaakt, bij gebreke van bijzitters. 't Gevolg daarvan moest wel zijn, dat, waar bij ons bij misdaden het houden der gerechtelijke instructie verplicht is, à plus forte raison bij de consulaire rechtspleging, het inwinnen van voorloopige informatiën over dezelfde zaken in art. 89 wettelijk voorgeschreven werd.

Dwang tot het verzamelen van inlichtingen door middel van de voorloopige informatiën in zaken, die de bevoegdheid van de consulaire rechtbanken te boven gaan was en blijft dus gewønscht. De veranderingen, in die bevoegdheid aangebracht, moesten ook hier herhaald worden en de redactie van het eerste lid van art. 89 werd dus in overeenstemming daarmede aldus voorgesteld en aangenomen: „Het voorloopig onderzoek, bij deze paragraaf voorgeschreven, moet plaats hebben ter zake van de misdrijven, „ingevolge van art. 23 tot de kennismeming van de arrondissementen-rechtbank te Amsterdam of den raad van „justitie te Batavia behoorende.” De vraag ligt voor de hand of het niet wenschelijk geweest ware, na de uitbreiding der competentie van de consulaire rechtbanken, ook voor zware misdrijven tot die competentie behoorende, het bedoelde onderzoek verplicht te stellen. Volgens de

aangenomen regeling toch, staat het den consulairen ambtenaar vrij voor dergelijke zaken, zelfs zonder voorafgaande instructie, den dag der terechtzitting te bepalen. Daarbij dient ook in dezen in het oog gehouden te worden dat het openbaar ministerie, tevens voorzitter der rechtbank is. Om deze redenen zou het ons niet ongemotiveerd geschenen hebben, indien men de besproken verplichting tot het inwinnen van voorloopige informatiën verder had uitgebreid.

Een tweede verandering in deze paragraaf aangebracht, betreft den bijstand, door deskundigen aan den consulairen ambtenaar te verleenen. Tot nu toe was hem in art. 91 voorgeschreven zich in geval van „geweldigen” dood of van een dood, waarvan de oorzaak verdacht was, of van zware verwondingen, door een arts of heelmeeester te doen vergezellen. Deze verplichte en uitsluitend medische voorlichting, werd bij de nieuwe redactie van art. 91 uitgebreid tot allerlei andere onderwerpen en het tevens aan de prudentie van den opsporings-ambtenaar overgelaten, zich daarvan al of niet te bedienen en zich die te doen verstrekken door één of meer personen. „De consulaire ambtenaar,” luidt art. 91 thans, in overeenstemming met art. 51 van het gewijzigde Wetboek van Strafvordering, „zal, indien hij het noodig oordeelt, „zich, behalve door den griffier, doen vergezellen van, „of doen bijstaan door een of meer deskundigen, ten „einde zich door hen te doen voorlichten en van hen zoo- „danige verslagen te vragen, als in het belang van het

„onderzoek worden vereischt. Het derde lid van art. 60 „is op deze deskundigen van toepassing. Hunne ver- „slagen worden opgenomen in het proces-verbaal, door „den consulairen ambtenaar, den griffier en de deskundigen „te onderteekenen.”

In het algemeen zullen dus de twee besproken veranderingen in deze paragraaf het gevolg hebben dat, zoo de bevoegdheid van den consulairen ambtenaar als vertegenwoordiger van het openbaar ministerie er al niet grooter door wordt dan te voren, hij ten minste in vele gevallen zich vrijer zal kunnen bewegen en zijn eigen inzichten zal kunnen volgen. De tijd moge leeren dat deze meerdere vrijheid aan de consulaire rechtspraak ten goede zal komen.

Ten slotte dient er nog op gewezen, dat in één opzicht de macht van den consulairen ambtenaar een weinig besnoeid werd. Dit was echter het gevolg van de uitbreiding door het strafwetboek aan de overtredingen gegeven en van de bepaling dat hierbij geen preventieve hechtenis kan toegepast worden. Mocht de consulaire ambtenaar vroeger volgens art. 94 in de daarin opgenoemde gevallen de voorloopige aanhouding van den verdachte bevelen, behalve als het misdrijven gold, tot zijn bijzondere competentie behorende, thans is hem de bevoegdheid daartoe ontnomen bij alle overtredingen en de laatste zinsnede van art. 94 diensvolgens gewijzigd.

§ 3.

In de vierde en vijfde paragraaf der vijfde afdeeling was, behalve de aan den voet van bl. 19 reeds aangestipte wijzigingen en rectificatiën, slechts een enkele verandering noodzakelijk.

Vooreerst in art. 130, dat de persoonlijke verschijning en de vertegenwoordiging voor den rechter behandelt. Tot nu toe was de beklaagde gehouden voor de consulaire rechtbank in persoon te verschijnen, wanneer het hem ten laste gelegde feit met gevangenisstraf was bedreigd. Was dit niet het geval of behoorde de zaak tot de competentie van den consularen ambtenaar, dan kon hij zich door een gemachtigde doen vertegenwoordigen, onverminderd het vermogen van den rechter zijn persoonlijke verschijning te bevelen. Aanvankelijk had de Regeering voorgesteld alleen voor den consularen ambtenaar de verplichte vertegenwoordiging toe te staan. Toen zij nu het systeem der Commissie van rapporteurs overnam en de voorgestelde uitbreiding van de competentie van den alleen rechtsprekenden rechter niet doorging, achtte zij het desnietteenstaande wenschelijk de vertegenwoordiging bij alle overtredingen te blijven permitteeren, ofschoon een deel der Commissie voorstelde deze alleen, waar geldboete bedreigd werd, te behouden. Terecht voerde het regeringsantwoord hiertegen aan dat de aard en het subjectieve element der overtredingen geen persoonlijke verschijning noodzakelijk maakte en de beslissing van deze feiten veel eenvoudiger en gemakkelijker was dan

van misdrijven. Buitendien liet zij de tweede alinea bestaan, waarin de rechter toch altijd nog de macht behield in alle gevallen de persoonlijke verschijning te gelasten. In dien zin werd de redactie van art. 130 veranderd en het artikel behoefde dus slechts deze geringe wijziging te ondergaan, dat in plaats van de woorden „met gevangenisstraf is bedreigd” gelezen werd „een misdrijf oplevert.”

De eenige verandering van belang, die de vijfde paragraaf onderging, bestond daarin, dat art. 150 verviel. In dit artikel werd bepaald dat bij behandeling in hooger beroep, niettegenstaande preventieve hechtenis was toegepast, de gevangenisstraf geacht werd aan te vangen met den dag, waarop het vonnis, door den rechter in eerste ressort gewezen, uitgesproken was en dat de veroordeelde in hechtenis bleef, ook al verstreek de straftijd tijdens het hooger beroep. De nadeelen en het onrechtvaardige, in de preventieve hechtenis gelegen, werden in het strafwetboek aanmerkelijk verzacht. Volgens art. 27 van dit wetboek toch, kan bij de rechterlijke uitspraak worden bepaald dat de tijd, door den veroordeelde vóór de tenuitvoerlegging van die uitspraak voorloopig in verzekerde bewaring doorgebracht, bij de uitvoering van de hem opgelegde tijdelijke gevangenisstraf, hechtenis of geldboete, geheel of gedeeltelijk zal worden in mindering gebracht. Door art. 150 Cons. wet geheel te schrappen maakte men ook deze mildere bepaling van het Strafwetboek op het consulaire strafrecht toepasselijk.

HOOFDSTUK III.

Wijzigingen tot het materieele strafrecht betrekkelijk.

Ook daar, waar enkele bepalingen, materieel strafrecht betreffende, in de consulaire wet een plaats innemen, moesten wijzigingen aangebracht worden. Zooals wij zagen werd de competentie van den alleen rechtsprekenden ambtenaar een weinig ingekrompen. In één opzicht echter werd zijn bevoegdheid vergroot. Volgens art. 10 Cons. wet heeft hij 't recht binnen zekere grenzen en voorwaarden politiereglementen vast te stellen. Het maximum der daarin op te leggen straffen was in art. 11 Cons. wet bepaald op drie dagen gevangenisstraf en een geldboete van dertig gulden, gezamenlijk of afzonderlijk. In overeenstemming met het systeem van het strafwetboek moest voorcerst dit „gezamenlijk” reeds uit het artikel verdwijnen. Bovendien echter werd het maximum veranderd in zes dagen hechtenis of geldboete van f 25, terwijl aan de vergrijpen zelve natuurlijk het kenmerk van overtredingen werd toegekend. Het strafwetboek bedreigt nl. de ge-

noemde straf voor het begaan der meeste overtredingen, die tot het gebied der straatpolitie behooren, zoo in art. 425, 426, 438 c. a. artikelen.

De tweede verandering, die wij moeten aangeven, betref art. 65. Volgens dit artikel konden Nederlanders, die, in een burgerlijk geding als getuigen gedagvaard, zonder wettige redenen weigerden te verschijnen of hun verklaring af te leggen, behalve tot vergoeding der vergeefs aangewende kosten tot een boete van vijf en twintig tot vijftig gulden veroordeeld worden. Deze laatste strafbepaling werd geschrapt en in plaats daarvan de art. 444 en 192 van het Strafwetboek aangehaald, welke dezen wederspannigen respectievelijk een geldboete van ten hoogste zestig gulden en een gevangenisstraf van ten hoogste vier maanden opleggen.

In verband hiermede werd ook art. 106 Cons. wet gewijzigd. De verwijzing naar de boete, in art. 65 bedreigd, verviel natuurlijk en in plaats daarvan werd een nieuwe dagvaarding voorgeschreven. Ook in dit geval blijft natuurlijk art. 444 van het Strafwetboek, ofschoon het niet zooals bij art. 65 Cons. wet aangehaald werd, toch van kracht, reden waarom ook de tweede alinea van art. 106 overbodig en uit dit artikel gelicht werd.

Daar vervolgens reeds door art. 412 van het Strafwetboek gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden gesteld werd op het misdrijf, in art. 25 Cons. wet genoemd, konden de, in dit artikel opgenomen strafbepalingen vervallen, nog

daargelaten dat zij niet met het Strafwetboek in overeenstemming waren.

Ook werd de tweede alinea van dit artikel weggelaten, en terecht. Indien toch het aantal bedoelde veroordeelden of beklagden één vijfde der bemanning overtreft, hebben de schippers volkomen „de geldige reden” waarvan de eerste alinea spreekt, als het schip niet genoegzame ruimte aanbiedt die te herbergen; zelfs al bedraagt het aantal minder kunnen zij die reden van weigering aanvoeren. Is het schip echter groot genoeg, dan bestaat er geen oorzaak, waarom men ook niet meer dan één vijfde der bemanning aan beklagden aan boord zou nemen.

Ingevolge daarvan werd alleen melding gemaakt van de verplichting, waarvan sprake was, en art. 25 aldus geredigeerd; „Schippers van Nederlandsche schepen, op „weg naar Nederland of Nederlansch Indië, zijn, tenzij „zij geldige redenen voor weigering hebben, verplicht te „voldoen aan de vordering der consulaire ambtenaren om „beoordeelden of beklagden, benevens de stukken van „overtuiging of tot de zaak betrekkelijk, tegen behoorlijke „vergoeding aan boord te nemen.

't Is hier tevens de plaats om te wijzen op het wegvallen van de tweede alinea van art. 26 Cons. wet. Het eerste lid van dit artikel geeft den consulaire rechter, wanneer door hem gevangenisstraf of hechtenis van niet meer dan zes maanden wordt opgelegd, de bevoegdheid toe te staan deze door een geldboete te doen vervangen, „onverminderd”, gelijk de tweede alinea er aan toevoegde

„de geldboete bij de Nederlansche strafwetten op het gepleegde misdrijf gesteld. Daar nu nergens in het Strafwb. geldboete en gevangenisstraf of hechtenis cumulatief zijn bedreigd en, waar dit in speciale wetten het geval mocht zijn, bij de wet tot invoering van het Strafwb. deze bedreiging alternatief geworden is, werd dienovereenkomstig het tweede lid van art. 26 overbodig. 1).

De voornaamste wijziging echter, onder deze rubriek te citeeren, was een toevoeging in art. 22 aangebracht, die zeer logisch mag genoemd worden, daar zij het Indische strafrecht betreft, tot welks toepassing de consulaire wet aanleiding kan geven wegens het bepaalde in art. 25, dat den consulairen ambtenaar de macht toekent hen, die door de consulaire rechtbanken tot meer dan zes maanden gevangenisstraf of hechtenis veroordeeld zijn, op te zenden naar Nederlandsch Indië, als het strafbare feit gepleegd is aan gene zijde van de Kaap de Goede Hoop en van Koop Hoorn. Deze bevoegdheid werd hem verleend met het oog op de moeielijkheid om binnen de ressorten der consulaten geschikte plaatsen te vinden voor het doen ondergaan der vrijheidstraffen. Buitendien wor-

1) Om ook art. 27, dat over lijfswang spreekt, in overeenstemming te brengen met de bepalingen van het gewijzigde Wetb. van Strafvordering, werd een tweede alinea, die den langsten duur van den lijfswang op zes maanden stelt en dezen niet meer toepasselijk verklaart, wanneer vijf jaren na de gehele uitvoering der straf zijn verlopen of het recht tot uitvoering der straf door verjaring vervallen is, aan dit artikel toegevoegd.

den in de gevallen in art. 23 genoemd, te Batavia krachtens de Consulaire wet straffen opgelegd en deze dus ook daar ondergaan. Reeds dadelijk na het in werking stellen der consulaire wet werd de aanmerking gemaakt dat in het algemeen het Indische strafrecht er in genegeerd werd ¹⁾. Hoe dit zij, was het, waar art. 22 op strafbare feiten het Nederlandsche strafrecht van toepassing verklaarde, zeer gegrond tevens het Indische strafrecht niet weg te cijferen voor de gevallen dat de straftijd in Indië moet doorgebracht worden. In die gevallen, zeggen art. 22*a* en *b* zal de gevangenisstraf en de hechtenis ondergaan worden overeenkomstig de in Nederlandsch-Indië geldende voorschriften als gevangenisstraf. Wanneer de veroordeelde echter behoort tot de inlandsche of daarmede gelijk gestelde bevolking van Nederlandsch-Indië, wordt de gevangenisstraf vervangen door dwangarbeid buiten de kettling of wegzending naar een oord van ballingschap en de hechtenis door de straffen, vermeld in de artikelen 5, 7, 11 en 8 van het Wetboek van Strafrecht voor inlanders in Nederlandsch-Indië.

Had aanvankelijk de Commissie van rapporteurs tegen deze regeling bezwaar, ten gevolge waarvan zij in overweging gaf de wijze waarop de gevangenisstraf wordt ondergaan en den duur daarvan in het vonnis te bepalen, daar de veroordeelde daaromtrent zekerheid diende te hebben, de

¹⁾ Zie C. P. K. WINCKEL in het Weekbl. voor het Recht n°. 3762.

Regeering merkte daartegen te recht op dat dit, wat het eerste betrof, onmogelijk zou zijn, aangezien het kan voorkomen dat de consulaire ambtenaar op het oogenblik, dat het vonnis gewezen wordt, nog niet kan verklaren of hij van zijn bevoegdheid tot opzending gebruik zal maken. Buitendien is willekeur uitgesloten, daar de veroordeelde zijn straf ondergaat volgens het vonnis in verband met vooraf bepaalde wettelijke voorschriften. Art. 22a en b werden dan ook door de Kamer met algemeene stemmen aangenomen.

Minder gelukkig was de Regeering geweest met andere bepalingen, die zij nog aan 't slot van art. 22a en 22b had toegevoegd willen zien. De amendementen van den heer VAN GENNEP, om deze te doen vervallen, werden nl. eenparig goedgekeurd. Naar aanleiding van het debat hierover ontstond de vraag of de veroordeelde, die aldus in Indië zijn straftijd onderging, het favour zou hebben von de voorwaardelijke invrijheidstelling. Omdat in Nederland toch, de eerste vijf jaren gevangenisstraf in afzondering zullen worden ondergaan en in Indien nog de gemeenschap bestaat, had de Regeering voorgesteld in de bedoelde gevallen den duur der straffen, in het vonnis bepaald, aanmerkelijk te verlengen. Het amendement om de alinea's, die dit beoogden, te schrappen, baseerde zich, behalve op nog andere gronden, ook op het argument, dat, mocht het al waar zijn — wat de voorsteller niet toegaf — dat in Indië de gemeenschap lichter zou zijn dan de afzondering in Nederland, het daarom toch

niet aan zou gaan den duur der straf te verlengen, omdat de veroordeelden in Indië niet het voorrecht zouden genieten van de voorwaardelijke invrijheidstelling. Dit nu werd, onzes inziens zeer juist, door den heer KIST — die zich overigens met de amendementen van den heer VAN GENNEP vereenigde — bestreden. De genoemde procureur-generaal voerde daartoe aan dat het instituut van de voorwaardelijke invrijheidstelling, niet tot de executie der straf behoorde en dat de veroordeelde, al ondergaat hij volgens art. 22 *a* en *b* de straf overeenkomstig de voorschriften, in Nederlandsch-Indië geldende, toch niet van het bedoelde voorrecht zou uitgesloten zijn. Volgens de memorie van toelichting op art. 15 van het Strafwetboek had de voorwaardelijke invrijheidstelling ten doel den overgang tot de volle vrijheid lichter te maken en bij de maatschappij de veroordeelden te overwinnen, die tegen ontslagen gevangenen bestaan. „t Was dus „geen quaestie van executie maar van geleidelijken overgang, die even goed voor Indië als voor Nederland gold.” Om deze redenen kan men dus naar onze meening aannemen dat ook in het laatst vermelde opzicht even als in alle in deze rubriek behandelde gevallen, de consulaire rechtspraak in overeenstemming is gebracht met de verbeteringen, die het strafwetboek in de rechtspleging zal invoeren.

BIJLAGE.

De gewijzigde artikelen der Cons. Wet.

11.

De overtreding dezer reglementen wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste zes dagen of met geldboete van ten hoogste vijf en twintig gulden.

De feiten, strafbaar gesteld bij deze reglementen worden beschouwd als overtredingen in den zin van het Wethoek van strafrecht.

1871. Art. 11. De overtreding dezer reglementen wordt gestraft met gevangenisstraf van hoogstens drie dagen en geldboete van hoogstens dertig gulden gezamenlijk of afzonderlijk.

22.

Op strafbare feiten, door Nederlanders gepleegd binnen het ressort der volgens art. 1c aangewezen consulaten, is het Nederlandsche strafrecht van toepassing, voor zoo verre daarvan in deze wet niet is afgeweken.

22a. In de gevallen, waarin in Nederlansch-Indië gevan-

genisstraf moet worden ondergaan, wordt deze ondergaan overeenkomstig de aldaar geldende voorschriften, als gevangenisstraf.

Wanneer de veroordeelde behoort tot de inlandsche of daarmede gelijkgestelde bevolking van Nederlandsch-Indië, wordt de straf, overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Strafrecht voor inlanders in Nederlandsch-Indië, vervangen door dwangarbeid buiten de ketting of wegzending naer een oord van ballingschap.

22*b*. In de gevallen, waarin in Nederlandsch-Indië hechtenis moet worden ondergaan, wordt deze aangedaan overeenkomstig de aldaar geldende voorschriften als gevangenisstraf.

Wanneer de veroordeelde behoort tot de inlandsche of daarmede gelijk gestelde bevolking van Nederlandsch-Indië, wordt de hechtenis vervangen door de straffen, vermeld in de artikelen 5, 7, 11 en 8 van het Wetboek van Strafrecht voor inlanders in Nederlandsch-Indië, volgens de aldaar gemaakte onderscheidingen.

1871. Art. 22. Op misdrijven, door Nederlanders gepleegd binnen het ressort der volgens art. 1*c* aangewezen consulaten, is het Nederlandsche strafrecht van toepassing, voor zooverre daarvan in deze wet niet is afgeweken.

23.

Wanneer de bij art. 22 bedoelde feiten in de bepaling van een misdrijf vallen, waarop als maximum een gevangenisstraf van vier jaren of meer is gesteld, met uitzondering van de misdrijven, genoemd in de artikelen

180, 1°, 310 en 322 van het Wetboek van Strafrecht, behoort de kennisneming daarvan aan de arrondissementsrechtbank te Amsterdam of aan den raad van justitie te Batavia, naarmate zij zijn gepleegd in landen gelegen aan deze of gene zijde van de Kaap de Goede Hoop en van Kaap Hoorn.

1871. Art. 23. Wanneer tegen die misdrijven een zwaardere straf dan gevangenisstraf is bedreigd, behoort de kennisneming daarvan aan het provinciaal gerechtshof in Noord-Holland of aan den raad van justitie te Batavia, naarmate zij zijn gepleegd in landen, gelegen aan deze of aan gene zijde van de Kaap de Goede Hoop en van Kaap Hoorn.

24.

De consulaire ambrenaren kunnen de door de consulaire regtbanken tot meer dan zes maanden gevangenisstraf of hechtenis veroordeelde Nederlanders opzenden naar Nederland of naar Nederlandsch-Indië, volgens de onderscheiding bij art. 23 gemaakt, ten einde deze veroordeelden door de tusschenkomst van den officier van justitie bij de arrondissementsrechtbank te Amsterdam of bij den raad van justitie te Batavia aldaar hunne straf ondergaan.

De kosten van deze opzending, alsmede van die van beklagden, welke in Nederland of Nederlandsch-Indië terecht mochten staan, zijn begrepen onder de geregtskosten, die bij veroordeeling te hunnen laste worden gebracht.

1871. In art. 24 was het woord „hechtenis” weggelaten.

25.

Schippers van Nederlandsche schepen, op weg naar Nederland of Nederlandsch-Indië, zijn, tenzij zij geldige reden voor weigering hebben, verplicht te voldoen aan de vordering der consulaire ambtenaren om veroordeelden of beklaagden, benevens de stukken van overtuiging, of tot de zaak betrekkelijk, tegen behoorlijke vergoeding aan boord te nemen.

1871. Art. 25. Schippers van Nederlandsche schepen, op weg naar Nederland of Nederlandsch Indië, die, zonder geldige reden, weigeren te voldoen aan de vordering der consulaire ambtenaren om beklaagden of veroordeelden benevens de stukken van overtuiging of tot de zaak betrekkelijk, tegen behoorlijke vergoeding aan boord te nemen, worden na afloop der reis gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en geldboete van vijf en twintig tot twee honderd vijftig gulden, gezamenlijk of afzonderlijk.

Zij kunnen in geen geval genoodzaakt worden meer veroordeelden of beklaagden in te schepen dan ten bedrage van één vijfde der bemanning.

26.

In de gevallen, waarin door den consularen regter gevangenisstraf of hechtenis wordt opgelegd van niet meer dan zes maanden, staat het hem vrij te bepalen, dat deze binnen een bij het vonnis te stellen termijn zal kunnen worden vervangen door eene geldboete van niet minder dan één en niet meer dan vijf gulden voor elken dag gevangenisstraf of hechtenis.

1871. Art. 26. In de gevallen, waarin door den consulairen regter gevangenisstraf wordt opgelegd van niet meer dan zes maanden, staat het hem vrij te bepalen, dat deze deze binnen een bij het vonnis te stellen termijn zal kunnen worden vervangen door eene geldboete van niet minder dan één en niet meer dan vijf gulden voor elken dag gevangenisstraf.

Deze boete wordt uitgesproken onverminderd de geldboete, bij de Nederlandsche strafwetten op het gepleegde misdrijf gesteld.

27.

De geldboete en geregtskosten in strafzaken, bij de consulaire vonnissen ten laste der veroordeelden gebracht, worden verhaald op de goederen van dezen en zelfs bij lijfswang.

De langste duur van den lijfswang wordt bij het vonnis bepaald. Deze kan in geen geval langer dan zes maanden duren.

De lijfswang kan niet meer worden toegepast, wanneer vijf jaren na de geheele uitvoering der straf zijn verloop, of wanneer het regt tot uitvoering der straf door verjaring is vervallen.

1871. Art. 27. De geldboete en gerechtskosten in strafzaken, bij de consulaire vonnissen ten laste der veroordeelden gebracht, worden verhaald op de goederen van dezen en zelfs bij lijfswang.

34 1^e alinea.

Hij neemt kennis alleen en zonder hooger beroep van alle overtredingen door Nederlanders binnen zijn ressort

gepleegd, waarop geen zwaardere straf is gesteld dan hechtenis van zes dagen en een geldboete van zestig gulden, alternatief of afzonderlijk.

1871. Art. 34, 1e alinea. Hij neemt kennis, alléén en zonder hooger beroep van alle misdrijven, door Nederlanders binnen zijn ressort gepleegd, op welke geen zwaardere straf gesteld is dan gevangenisstraf van zeven dagen en een geldboete van vijf en zeventig gulden, te zamen of afzonderlijk, met of zonder verbeurdverklaring van bijzondere voorwerpen.

43.

Zij neemt in eersten aanleg kennis van alle misdrijven door Nederlanders binnen haar ressort gepleegd, waarvan de kennisneming niet, ingevolge artikel 23, aan de arrondissementsrechtbank te Amsterdam of den raad van justitie te Batavia is opgedragen. Zij neemt in het hoogste ressort kennis van alle overtredingen door Nederlanders, binnen haar ressort gepleegd, behalve van die vermeld in artikel 34.

Over de burgerlijke vordering tot vergoeding van kosten en schade, mits zeshonderd gulden niet te boven gaande, alsmede over elken anderen eisch tot betering, ingesteld door de beleedigde partij, die zich in de strafzaak gevoegd heeft, doet de consulaire rechtbank, gelijktijdig met de strafzaak uitspraak.

1871. Art. 43. Zij neemt in eersten aanleg kennis van alle misdrijven door Nederlanders binnen haar ressort gepleegd behalve van die, vermeld in art. 34, en van die, waarop een zwaardere straf dan gevangenisstraf is gesteld.

Over de burgerlijke vordering tot vergoeding van kosten en schade, mits zeshonderd gulden niet te boven gaande, alsmede over elken anderen eisch tot betering, ingesteld door de beleedigde partij die zich in de strafzaak gevoegd heeft, doet de consulaire rechtbank gelijktijdig met de strafzaak uitspraak.

Zij doet uitspraak in het hoogste ressort, wanneer op het misdrijf geen zwaardere straf gesteld is dan gevangenis van zeven dagen en geldboete van tweehonderd gulden met of zonder verbeurdverklaring van bijzondere voorwerpen.

46.

De uitspraken der consulaire rechtbanken, in strafzaken in het eerste ressort gewezen, zijn onderworpen aan hooger beroep wanneer zij gewezen zijn in landen gelegen aan deze zijde van de Kaap de Goede Hoop en van Kaap Hoorn, bij het gerechtshof te Amsterdam, en wanneer zij gewezen zijn in landen, aan gene zijde van die kapen gelegen, bij den raad van justitie te Batavia.

1876. Art. 46 sprak van „het provinciaal gerechtshof in Noord-Holland” in plaats van „het gerechtshof te Amsterdam.”

65, 1^e alinea.

Nederlanders, die als getuigen gedagvaard, ten dage, uur en plaatse bij de dagvaarding bepaald, niet verschijnen, of verschenen zijnde, zonder wettige redenen weigeren den eed of hunne verklaring af te leggen, kunnen, onverminderd het bepaalde bij de artikelen 192 en 444 van het Wetboek van Strafrecht, worden veroordeeld tot vergoeding der vergeefs aangewende kosten.

1871. Art. 65, 1^e alinea. Nederlanders, die, als getuigen gedagvaard, ten dage, uur en plaatse bij de dagvaarding bepaald, niet verschijnen, of, verschenen zijnde zonder wettige reden weigeren den eed of hunne verklaring af te leggen, kunnen worden veroordeeld tot vergoeding der vergeefs aangewende kosten en tot een boete van vijf en twintig tot vijftig gulden.

77.

De in het vorig artikel bedoelde aantekening moet bevatten de verkiezing van woonplaats: ingeval van hooger beroep bij het hof van appel te Konstantinopel, te Konstantinopel; in geval van hooger beroep bij het gerechtshof te Amsterdam, te Amsterdam; in geval van hooger beroep bij den raad van justitie te Batavia, in die stad; in geval van voorziening in cassatie bij den Hoogen Raad der Nederlanden, te 's Gravenhage, en in geval van gelijke voorziening bij het Hoog Gerechtshof van Nederlandsch-Indië, te Batavia.

Bij gebreke daarvan worden de beteekeningen aan den appellant of aan den eischer in cassatie gedaan, hetzij aan onzen gezant te Konstantinopel, hetzij aan den procureur-generaal bij het gerechtshof te Amsterdam, hetzij aan den officier van justitie bij den raad van justitie te Batavia, hetzij aan den procureur-generaal bij den Hoogen Raad, hetzij eindelijk aan den procureur-generaal bij het Hoog Gerechtshof in Nederlandsch-Indië, zonder verlenging van de termijnen naar mate van den afstand.

1871 Art. 77 bevatte op twee plaatsen „het provinciaal gerechtshof in Noord-Holland, in plaats van het gerechtshof te Amsterdam”

79.

Binnen eene maand na aanzegging of, bij gebreke daarvan, na affloop van de termijnen in het vorig artikel vermeld, wordt de voorziening voortgezet, op straffe van verval, door de indiening van een verzoekschrift aan Onzen gezant te Konstantinopel, overeenkomstig het bepaalde bij art. 48, door eene dagvaarding in hooger beroep voor het hof te Amsterdam of den raad van justitie te Batavia, of in geval van beroep in cassatie, door de nederlegging eener memorie ter griffie van den Hoogen Raad of van het Hoog Gerechtshof in Nederlandsch Indie.

1871. Art. 79 bevatte „hof in Noord-Holland” in plaats van „hof te Amsterdam.”

80.

Het regtsgeding in hooger beroep bij het hof van appel te Konstantinopel, wordt behandeld overeenkomstig de bepalingen van deze afdeeling.

Voor de voorziening bij den Hoogen Raad en bij het hof te Amsterdam gelden de voorschriften der Nederlandsche, en voor die bij het Hoog Gerechtshof in Nederlandsch Indie en den raad van justitie te Batavia, die der Nederlandsch-Indische regtsvordering behoudens het bepaalde bij art. 81 en 82.

1871. Art. 80 bevatte „hof in Noordholland” in plaats van „hof te Amsterdam.”

83.

De consulaire ambtenaren zijn overeenkomstig de voorschriften der twee volgende paragrafen, belast met het

inwinnen van voorloopige informatiën en met het voeren der instructie, hetzij op klagt of aangifte, hetzij ambts-halve van alle strafbare feiten, door Nederlanders binnen hun ressort gepleegd.

1871. Art. 83. Bevatte „misdrijven in plaats van strafbare feiten”.

84.

De klagte en de intrekking daarvan geschieden bij de consulaire ambtenaren, binnen het ressort van het consulaat, waarin het misdrijf is gepleegd, op de wijze en in de vormen bij het Nederlandsch Wetboek van strafvordering vastgesteld.

1871. Art. 84. Zonder klagte van den beleedigde geschiedt geene opsporing ter zake van overspel, laster hoon of ander schriftelijke of mondelinge belediging, tenzij de laster hoon of belediging is gepleegd, jegens den koning, jegens een lid van het Koninklijk Huis of jegens vreemde Souvereinen of Vorsten of wel jegens Nederlandsche ambtenaren of magten alszoodanig, of ter zake van hunne ambtsverrichting. Ter zake van schaking opgevolgd door huwelijk, geschiedt geen opsporing zonder klagt van een of meer personen, die het recht hebben de nietigverklaring van het huwelijk te vorderen.

85.

De klagte kan slechts worden ingediend gedurende drie maanden nadat de tot klagte geregtigde kennis heeft bekomen van het misdrijf, indien hij binnen het ressort van het consulaat, waarin het is gepleegd, of gedurende

negen maanden, nadat hij daarvan kennis heeft bekomen, indien hij daarbuiten verblijf houdt.

1871. Art. 85. Intrekking der klagte, in art. 84 vermeld, stuit verdere opsporing of vervolging mits zij geschiede vóór de openbare terechtstelling van den beklaagde. De intrekking geschiedt door middel eener verklaring aan den consulairen ambtenaar, met de vervolging belast.

86 vervalt.

1871. Art. 86. De klagte of de intrekking der klagte geschiedt door den beleedigde zelven of door zijnen daartoe schriftelijk gemagtigde.

87 1^e alinea.

De voorloopige invrijheidstelling van den verdachte of den beklaagde, tegen wien, ter zake van een misdrijf, waarvan de kennisneming in eersten aanleg tot de bevoegdheid van de consulaire regtbank behoort, een bevel van voorloopige aanhouding of van gevangenneming of gevangenhoudig is uitgevaardigd, kan, vóór het eindvonnis in eersten aanleg, in olken stand van het geding worden bevolen door de consulaire regtbank in raadkamer vergaderd, mits door hem zekerheid worde gesteld voor zijne wederverschijning op de eerste oproeping aan de door hem bij het verzoek om invrijheidstelling te kiezen woonplaats, ter plaatse waar die regtbank is gevestigd.

1871. Art. 87 1^e alinea bevatte „ter zake van misdrijf waarop geene zwaardere straf dan gevangenisstraf is gesteld” in plaats van de woorden „ter zake-behoort.”

89 1^e alinea.

Het voorloopig onderzoek bij deze paragraaf voorge-

schreven moet plaats hebben ter zake van de misdrijven, ingevolge van art 23, tot de kennisneming van de arrondissementenrechtbank te Amsterdam of den raad van justitie te Batavia behoorende.

1871. Art. 89, 1^e alinea. Het voorloopig onderzoek, bij deze paragraaf voorgeschreven, moet plaats hebben ter zake van misdrijf, waartegen een zwaardere straf dan gevangenisstraf is bedreigd.

90.

Wanneer de consulaire ambtenaar, ten gevolge eener klagt of aangifte of van de openbare bekendheid, kennis dragende van een strafbaar feit door een Nederlander binnen zijn ressort gepleegd, een plaatselijk onderzoek noodig oordeelt, begeeft hij zich, vergezeld van den griffier, zoo spoedig mogelijk naar de plaats waar het strafbaar feit is gepleegd, ten einde aldaar procesverbaal op te maken van zijne bevinding.

Hij neemt de stukken van overtuiging in beslag, en is bevoegd alle huiszoekingen en nasporingen te doen in de woon- verblijf- of werkplaats van den beklagde.

Ingeval van een strafbaar feit gepleegd op een Nederlandsch schip, begeeft de consulaire ambtenaar zich, zoo noodig, aan boord van dat schip.

1871. Art. 90 bevatte in de 1^e en 3^e alinea „misdrijf” in plaats van „strafbaar feit”.

91.

De consulaire ambtenaar zal, indien hij het noodig, oordeelt, zich, behalve door den griffier, doen vergezellen.

van of bijstaan door een of meer deskundigen, ten einde zich door hen te doen voorlichten en van hen zoodanige verslagen te vragen als in het belang van het onderzoek wordt vereischt.

Het derde lid van art. 60 is op deze deskundigen van toepassing. Hunne verslagen worden opgenomen in het proces-verbaal door den consulaire ambtenaar, den griffier en de deskundigen te onderteekenen.

1871. Art. 91. Ingeval van geweldigen dood of van eenen dood, waarvan de oorzaak verdacht is, of van zware verwondingen, doet de consulaire ambtenaar zich, behalve door den griffier, vergezellen van eenen arts of heelmeeester, die na aflegging van den eed (belofte), bij art. 60 voorgeschreven, het lijk of den gekwetsie onderzoekt en verslag geeft wegens de oorzaken van den dood en den staat van het lijk, of wegens den aard der verwondingen.

Dit verslag wordt opgenomen in het proces-verbaal door den consulaire ambtenaar, den griffier en den arts of heelmeeester te onderteekenen.

92.

De consulaire ambtenaar wint zooveel mogelijk ter plaatse waar het feit is gepleegd, zonder voorafgaande dagvaarding, de verklaringen in van hen, die daarbij zijn tegenwoordig geweest.

1871. Art. 92. Bevatte „misdrijf” in plaats van „feit”.

93.

De vice-consuls en consulaire agenten geven onmiddellijk kennis aan den consul-generaal of consul, binnen

wiens rechtgebied zij zijn aangesteld, van de strafbare feiten door Nederlanders binnen hun ressort gepleegd, alsmede van de bij hen ingediende klagten of aangiften.

In alle zoodanige gevallen maken zij proces-verbaal op, nemen de stukken van overtuiging in beslag en winnen voorloopig de verklaringen van getuigen in.

Tot de gevangenneming van den beklaagde en tot het doen van huiszoeking of nasporingen in diens woon-, verblijf- of werkplaats zijn zij, met inachtneming van het bepaalde bij het volgend artikel, alleen bevoegd in geval van betrapping op heceterdaad of krachtens eene bijzondere machtiging van den consul-generaal of consul.

1871. Art. 93 had „misdrijven” in plaats van „strafbare feiten” en „inhcchtenisneming” in plaats van „gevangenneming.”

94, laatste alinea.

De bepalingen van n°. 1 van dit artikel zijn niet van toepassing bij overtreding.

1871. Art. 94 laatste alinea. De bepalingen van no. 1 van dit artikel zijn niet van toepassing bij misdrijf, waarvan de consulaire ambtenaar alléén kennis neemt.

103, 3°.

3°. Wanneer er gegrond vermoeden bestaat van een misdrijf, ingevolge artikel 23 tot tot de kennisneming van de arrondissements-regtbank te Amsterdam, of van den raad van justitie te Batavia behoorende. eene nadere bevestiging der door de getuigen afgelegde verklaringen en

hunne confrontatie met den beklaagde, overeenkomstig de voorschriften der volgende artikelen wordt bevolen, met of zonder bevel van gevangenneming of gevangenhouding; als daartoe, volgens art. 94 grond bestaat.

1871, Art. 103. 3° had „misdrijf, waartegen een zwaardere straf dan gevangenisstraf is bedreigd” in plaats van de woorden „misdrijf — behorende”.

106.

De consulaire ambtenaar doet de vroeger gehoorde, en, zoo noodig, nieuwe getuigen voor zich verschijnen op de wijze, voorgeschreven bij art. 101.

De getuigen, Nederlanders zijnde, zijn in al de hierboven gemelde gevallen gehouden te verschijnen. Bij niet-verschijning worden zij op nieuw gedagvaard.

De consulaire ambtenaar kan ten allen tijde, zelfs bij de eerste niet-verschijning, tegen den nalatigen getuige een bevel van medebrenging verleenen.

1871. Art. 106. De consulaire ambtenaar doet de vroeger gehoorde, en, zoo noodig, nieuwe getuigen voor zich verschijnen op de wijze, voorgeschreven bij art. 101.

De getuigen Nederlanders zijnde, zijn in al de hierboven gemelde gevallen gehouden te verschijnen. Bij niet-verschijning kunnen zij worden verwezen in de geldboete bij art. 65 bepaald.

Zij worden op nieuw gedagvaard. Indien zij bij hunne verschijning op de tweede dagvaarding wettige redenen van versooning aanvoeren, kunnen zij van de hun opgelegde boete worden ontheven.

De consulaire ambtenaar kan ten alle tijde, zelfs bij de eerste niet-verschijning, tegen de nalatigen getuige een bevel van medebrenging verleenen.

120.

De consulaire regbank doet uitspraak overeenkomstig de volgende bepalingen :

Indien het feit niet valt in de bepaling van eenig strafbaar feit, of indien er geene voldoende bezwaren tegen den beklaagde gerezen zijn, verklaart de regtbank dat er geene termcn tot vervolging bestaan.

Indien de regtbank bevindt dat het feit tot de kennisneming van den consulairen ambtenaar behoort, wordt de beklaagde verwezen naar dien ambtenaar, om voor hem teregt te staan, overeenkomstig art. 127 en volgende.

In deze beide gevallen wordt de beklaagde, zoo hij zich in verzekerde bewaring bevindt, in vrijheid gesteld en indien hij zekerheid gesteld heeft, wordt deze opgeheven.

1871. Art. 120 had in de 2^e alinea „geen misdrijf oplevert” in plaats van de woorden „niet — feit”, en in de 3^e alinea „hechtenis” in plaats van „verzekerde bewaring”.

122.

Indien het feit ingevolge art. 23 tot de kennisneming van de arrondissementsregtbank te Amsterdam of van den raad van justitie te Batavia behoort, en er voldoende bezwaren aanwezig zijn, beveelt de regtbank de gevangenneming of gevangenhouding van den beklaagde en zijne opzending overeenkomstig art. 152.

1871. Art. 22. Indien tegen het feit eene zwaardere straf dan gevangenisstraf bedreigd is, en er voldoende bezwa-

ren aanwezig zijn, beveelt de rechtbank de gevangenneming of gevangenhouding van den beklaagde en zijne opzending overeenkomstig art. 152.

123.

Wanneer de consulaire rechtbank, overeenkomstig art. 120, tweede lid, heeft verklaard dat er geen termen tot verdere vervolging bestaan, kan de procureur-generaal bij het provinciaal gerechtshof te Amsterdam of de officier van justitie te Batavia in verzet komen, naar mate de uitspraak is gewezen in de landen, aan deze of aan gene zijde van de Kaap de Goede Hoop en Kaap Hoorn.

1871. Art. 123 had in „Noord-Holland” in plaats van „te Amsterdam”.

125, 1^e lid.

De procureur-generaal bij het gerechtshof in Noord-holland en de officier van justitie bij den raad van justitie te Batavia zijn bevoegd, de verzending der stukken van de zaak te gelasten.

1871. Art. 125, 1^e lid bevatte voor „gerechtshof” het woord „provinciaal”.

126.

Het verzet wordt onderworpen aan het oordeel van het gerechtshof te Amsterdam of van den raad van justitie te Batavia, die beslissen volgens de regelen gesteld in de laatste paragraaph dezer afdeeling.

1871. Art. 126 had „provinciaal gerechtshof in Noord-Holland” in plaats van „gerechtshof te Amsterdam”.

130, 1^e lid.

De beklaagde is gehouden voor de consulaire regtbank in persoon te verschijnen, wanneer het hem ten laste gelegde feit een misdrijf oplevert.

1871. Art. 130 1^e lid had „met gevangenisstraf is bedreigd” in plaats van „een misdrijf oplevert.”

134, 2^e alinea.

Voorts nog, in geval van veroordeeling, de qualificatie van het strafbaar feit waaraan de beklaagde wordt schuldig verklaard, met alle omstandigheden, die volgens de wet, aanleiding geven tot verzwaring of verlichting van straf, en den tekst der wet waarop de veroordeeling rust.

1871. Art. 134 2^e alinea had „het misdrijf” in plaats van „de qualificatie van het strafbaar feit”.

135.

Wanneer de beklaagde wordt vrijgesproken of ontslagen van rechtsvervolging, wordt hij onmiddellijk in vrijheid gesteld, tenzij hij om andere redenen in verzekerde bewaring moet blijven, of wel de door hem gestelde zekerheid opgeheven.

1871. Art. 135. Bevatte „hechtenis” in plaats van „verzekerde bewaring”.

138, 1^e lid.

Ingeval, naar aanleiding van het onderzoek ter terechtzitting bevonden wordt, dat het den beklaagde ten laste gelegde feit tot de kennisneming van de arrondissements-

regtbank te Amsterdam of den raad van justitie te Batavia behoort, wordt gehandeld als volgt:

1871. Art. 138, 1^e lid. Ingeval, naar aanleiding van het onderzoek ter terechtzitting bevonden wordt, dat tegen het den beklaagde ten laste gelegde feit eene zwaardere straf dan gevangenisstraf is bedreigd, wordt gehandeld als volgt:

144.

De termijn om in hooger beroep te komen is voor den beklaagde van veertien dagen, voor den prokureur-generaal bij het gerechtshof te Amsterdam en voor den officier van justitie bij den raad van justitie te Batavia van zes maanden, na de uitspraak van het vonnis.

1871. Art. 144 bevatte „provinciaal gerechtshof in Noord-Holland” in plaats van „gerechtshof te Amsterdam”.

145.

Het hooger beroep wordt ingesteld door den veroordeelde bij een verklaring door hem of zijnen tot dat einde bijzonder gemagtigde afgelegd ter kanselarij van het consulaat, en door de in het vorig artikel genoemde ambtenaren bij eene verklaring ter griffie van het gerechtshof te Amsterdam of van den raad van justitie te Batavia, welke binnen den in het vorig artikel gestelden termijn aan den beklaagde moet worden beteekend.

1871. Art. 145 had „provinciaal gerechtshof in Noord-Holland” in plaats van „gerechtshof te Amsterdam”.

146.

De veroordeelde, indien hij zich in verzekerde bewaring bevindt, wordt door den consulairen ambtenaar naar

Nederland of naar Nederlandsch-Indië gezonden, en gebracht naar het huis van bewaring of van arrest te Amsterdam of te Batavia.

1871. Art. 146 had „hechtenis in plaats van „verzekerde bewaring” en „huis van arrest” in plaats van „huis van bewaring of van arrest”.

147.

Onmiddellijk na aankomst der stukken en van den veroordeelde, zoo hij zich in verzekerde bewaring bevindt, wordt het appel aangebracht ter terechtzitting van het gerechtshof te Amsterdam of van den raad van justitie te Batavia.

1871. Art. 147 bevatte „provinciaal gerechtshof in Noord-Holland” in plaats van „gerechtshof te Amsterdam” en „hechtenis” in plaats van „verzekerde bewaring.”

148.

Het hooger beroep wordt behandeld overeenkomstig de voorschriften, hetzij van het Nederlandsch Wetboek van Strafvordering, betrekkelijk het hooger beroep van vonnissen der arrondissementsrechtbanken, hetzij van die van het Reglement op de Strafvordering in Nederlandsch-Indië betrekkelijk het hooger beroep in zake van overtreding, naar mate de zaak bij het gerechtshof te Amsterdam of bij den raad van justitie te Batavia wordt aangebragt.

1871. Art. 148 had „provinciaal gerechtshof in „Noord-Holland” in plaats van „gerechtshof te Amsterdam.”

149.

De veroordeelde, wiens voorloopige gevangenneming

niet is gelast, of aan wien het vergund is zekerheid te stellen, is niet verplicht in persoon te verschijnen, en kan zich laten vertegenwoordigen door een bijzonder daartoe gemagtigde.

1871. Art. 149 had „inhechtenisneming” in plaats van „gevangenneming.”

150 vervalt.

1871. Art. 150. Is de veroordeelde bereids in hechtenis, dan wordt de gevangenisstraf, opgelegd hetzij door den hoogerem rechter, hetzij bij het door hem bevestigde vonnis, gerekend aan te vangen met den dag der eerste uitspraak.

Verstrikt, hangende het hooger beroep, de straftijd dan blijft echter de veroordeelde in hechtenis.

151 1^e alinea.

Indien de regter in hooger beroep bevindt, dat het feit, waarvan de consulaire regtbank heeft kennis genomen een misdrijf oplevert, tot de kennisneming van de arrondissements-regtbank te Amsterdam of den raad van justitie te Batavia behoorende, wordt gehandeld als volgt:

1871. Art. 151, 1^e alinea. Indien de regter in hooger beroep bevindt, dat het feit, waarvan de consulaire regtbank heeft kennis genomen, een misdrijf oplevert, waarop een zwaardere straf dan gevangenisstraf is gesteld, wordt gehandeld als volgt:

152.

In de gevallen, voorzien bij de artt. 122 en 138, derde lid, wordt het bevelschrift der consulaire regtbank onmiddellijk aan den beklaagde beteekend.

De beklaagde wordt daarna door den consularen amb-

tenaar bij de eerste geschikte gelegenheid naar Nederland of Nederlandsch Indie gezonden en, met overlegging der processtukken en stukken van overtuiging, verwezen naar den officier van justitie bij de arrondissements-rechtbank te Amsterdam of naar den officier van justitie bij den raad van justitie te Batavia, volgens de onderscheiding in art. 23 gemaakt.

1871. Art. 152 had „prokureur-gencraal bij het provinciaal gerechtshof in Noord-Holland” in plaats van „officier van justitie bij de arrondissementsregtbank te Amsterdam.”

153.

De officier van justitie brengt, binnen tien dagen na ontvangst der stukken, verslag uit in de raadkamer, door welke verder gehandeld wordt overeenkomstig de Nederlandsche of Nederlandsch-Indische wetgeving, onverminderd het bepaalde bij het volgend artikel.

De beklagde kan vóór den afloop van den in het eerste lid van dit artikel gestelden termijn eene memorie aan de regtbank of aan den raad inleveren. De bevoegdheid daartoe wordt hem bij de in het vorig artikel bevoelen beteekening kenbaar gemaakt.

1871. Art. 153 bevatte „de procureur-generaal of” in den aanvang, welke woorden vervielen, en in de tweede alinea „het hof” wat in „de regtbank” veranderd werd.

154.

Indien de raadkamer bevindt dat het feit behoort tot bevoegdheid van de consulaire regtbank of den consulairen ambtenaar, en dat er genoegzame gronden zijn tot verdere

vervolgung, verwijst zij de zaak naar de openbare terechtzitting, om te worden behandeld op de wijze, voorgeschreven bij den zesden titel van het Wetboek van Strafvordering of bij den vijfden titel van het Reglement op de Strafvordering in Nederlandsch-Indië, of bij de wettelijke bepalingen, waardoor die titels later vervangen mogten worden. Zij kan in dat geval de invrijheidstelling van den beklaagde gelasten.

1871. Art. 154 had „arrondissements-regtbank te Amsterdam of naar den raad van justitie te Batavia” in plaats van „openbare terechtzitting”.

155, laatste lid.

De regtbank of de raad van justitie kan de gevangenisstraf of hechtenis vervangen door eene boete, overeenkomstig art. 26.

1871. Art. 155, laatste lid, sprak niet van „hechtenis”.

156.

Wordt de beklaagde ter zake van een misdrijf, in gevolge artikel 23 tot de kennismeming der arrondissements-regtbank te Amsterdam of van den raad van justitie te Batavia behorende, naar de openbare terechtzitting verwezen, dan wordt het vonnis van verwijzing hem gelijktijdig met de dagvaarding of de akte van beschuldiging beteeekend.

Ten aanzien van de voorziening in cassatie of het verzet tegen het vonnis van verwijzing en van de toe-

voeging van een raadsman gelden de bepalingen van het Nederlandsche of Nederlandsch-Indische regt.

1871. Art. 156. Wordt de beklagde ter zake van een misdrijf, waartegen een zwaardere straf dan gevangenisstraf is bedreigd, naar de openbare terechtzitting verwezen, dan wordt het arrest of vonnis van verwijzing hem gelijktijdig met de akte van beschuldiging beteekend.

Ten aanzien van de voorziening in cassatie of het verzet tegen het arrest of vonnis van verwijzing en van de toevoeging van een raadsman gelden de bepalingen voor het Nederlandsche of Nederlandsch-Indische regt.

158.

Indien de beklagde voortvluchtig is, wordt gehandeld overeenkomstig de bepalingen, voor dat geval in Nederland of Nederlandsch Indië van kracht.

1871. Art. 158 had „beschuldigde” in plaats van beklagde”.

SLOTBEPALING.

Deze wet treedt in werking op hetzelfde tijdstip, waarop ingevolge artikel 32 van de wet houdende regeling van de bevoegdheid der consulaire ambtenaren tot het opmaken van burgerlijke akten en van de consulaire regtsmagt, het Wetboek van Strafrecht binnen het ressort der Nederlandsche consulaten verbindend wordt.

1871. Slotbepaling. Deze wet treedt in werking op een nader door ons te bepalen tijdstip.

STELLINGEN.

STELLINGEN.

I.

Wanneer tusschen niet-Nederlandsche partijen, die onderling van nationaliteit verschillen, in het buitenland eene overeenkomst van koop en verkoop is gesloten, onder bepaling, dat de betaling hier te lande zal geschieden, kan men tegen de vordering tot betaling, voor den Nederlandschen rechter ingesteld, zich met vrucht beroepen op de verjaring naar het Nederlandsche recht.

II.

De zoogenaamde gesimuleerde tijdkoop van effecten is een ongeoorloofde kansovereenkomst van spel.

III.

De uitdrukkelijke verklaring van herbergiers en logementhouders, dat zij zich niet aansprakelijk stellen voor goederen, door de bij hen logeerende reizigers mede-

gebracht, of niet instaan voor kostbaarheden der bij hen logeerende reizigers, tenzij deze voorwerpen hun in bewaring zijn gegeven, ontheft die herbergiers en logementhouders niet van de verplichting, hun door het B. W. opgelegd.

IV.

De toestemming tot het aangaan van een huwelijk, gegeven door een der personen, genoemd in de art. 92, 93, 94 en 95 B. W. vervalt door den dood van dien persoon.

V.

De koper behoeft de huur niet gestand te doen, indien deze is aangegaan, nadat het koopcontract is gesloten, doch voordat de levering heeft plaats gehad.

VI.

Bij de zoogenaamde „aveu complexe” is splitsing van bekentenis niet toegelaten.

VII.

Hij, die een zaak bij zijn ouders arglistig wegneemt, niet wetende, dat zij hun niet behoort, is niet te straffen volgens den C. P.; ook niet hij, die bij een ander arglistig goed wegneemt, hetwelk aan de ouders behoort, al verkeerde de dader in de meening, dat het goed van den vreemde was.

VIII.

Dwang tot zelfmoord is volgens den C. P. als moord of doodslag te straffen.

IX.

Om art. 479, n°. 8, C. P. toe te passen, moet het burengerucht buitenshuis plaats gehad hebben en de rust der inwoners gestoord zijn.

X.

De bestuurder eener Stoomtrammaatschappij, die goederenwagens, welke niet door het gemeentebestuur zijn goedgekeurd, in een gemengden trein laat loopen, is niet strafbaar volgens art. 1 en 2 van het K. B. van 31 Juli 1880 (Stbl. no. 121) en art. 9 al. 7 der wet van 23 April, 1880 (Stbl. n°. 67), wèl wanneer de passagierswagens niet goedgekeurd zijn.

XI.

Art 218 Wetb. v. Strafvordering (oud) belet niet hem, die wegens onwilligen manslag vervolgd en veroordeeld is, bij later verkregen bewijzen van opzet op nieuw te vervolgen. Ook kan een vervolging wegens onwilligen manslag worden ingesteld, wanneer bij de vrijspraak, wat opzettelijken manslag betreft, bij de uitspraak alleen het opzet ontkend is.

XII.

Hij, die, uit een bij hem gedeponoord vat sterken drank, aan de deponenten in zijn publiek lokaal tapt en daarvoor een zoogenaamd „kurkengeld” geniet, is niet strafbaar wegens het ontbreken van vergunning.

XIII.

Het recht op een handels- of fabrieksmerk, op wettige wijze naar de voorschriften der wet van 25 Mei 1880 verkregen, gaat van rechtswege na den dood van den verkrijger op zijne erfgenamen over.

XIV.

De reeders van een verzekerd schip, die veroordeeld zijn tot vergoeding van schade, veroorzaakt aan een ander schip door aanvaring, kunnen het deswege betaalde van hunne verzekeraars niet terugvorderen

XV.

De faillissementskosten en het loon van den curator moeten gedragen worden door alle schuldeischers ieder voor een evenredig aandeel.

XVI.

Art. 91 Wetb. van Koophandel is niet van toepassing op het kosteloze vervoer van goederen door voerlieden en schippers.

XVII.

Het rechtsgeding tot ontkenning van de wettigheid eens kinds wordt niet geschorst, indien het kind gedurende den loop van het geding overlijdt.

XVIII.

Het beding in een akte van vennootschap, dat alle tusschen partijen te rijzen geschillen zullen worden gebracht voor de rechtbank, is ook geldig voor die zaken, die ter kennisneming van den kantonrechter in het hoogste ressort zouden hebben gestaan.

XIX.

Ook voor het wetsontwerp tot regeling der voogdij en benoeming van voogden des Konings, heeft de 2^e Kamer het initiatief.

XX.

Wanneer een gemeentebestuur niet voldoet aan art. 178 der Gemeentewet, moeten de tot dusverre bestaan hebbende politieverordeningen voor vervallen worden gehouden vijf jaren na hare afkondiging.

XXI.

De raad eener gemeente gaat zijne bevoegdheid te buiten door te bevelen dat de eigenaars van binnen de gemeente gelegen slooten deze door riolen moeten vervangen.

XXII.

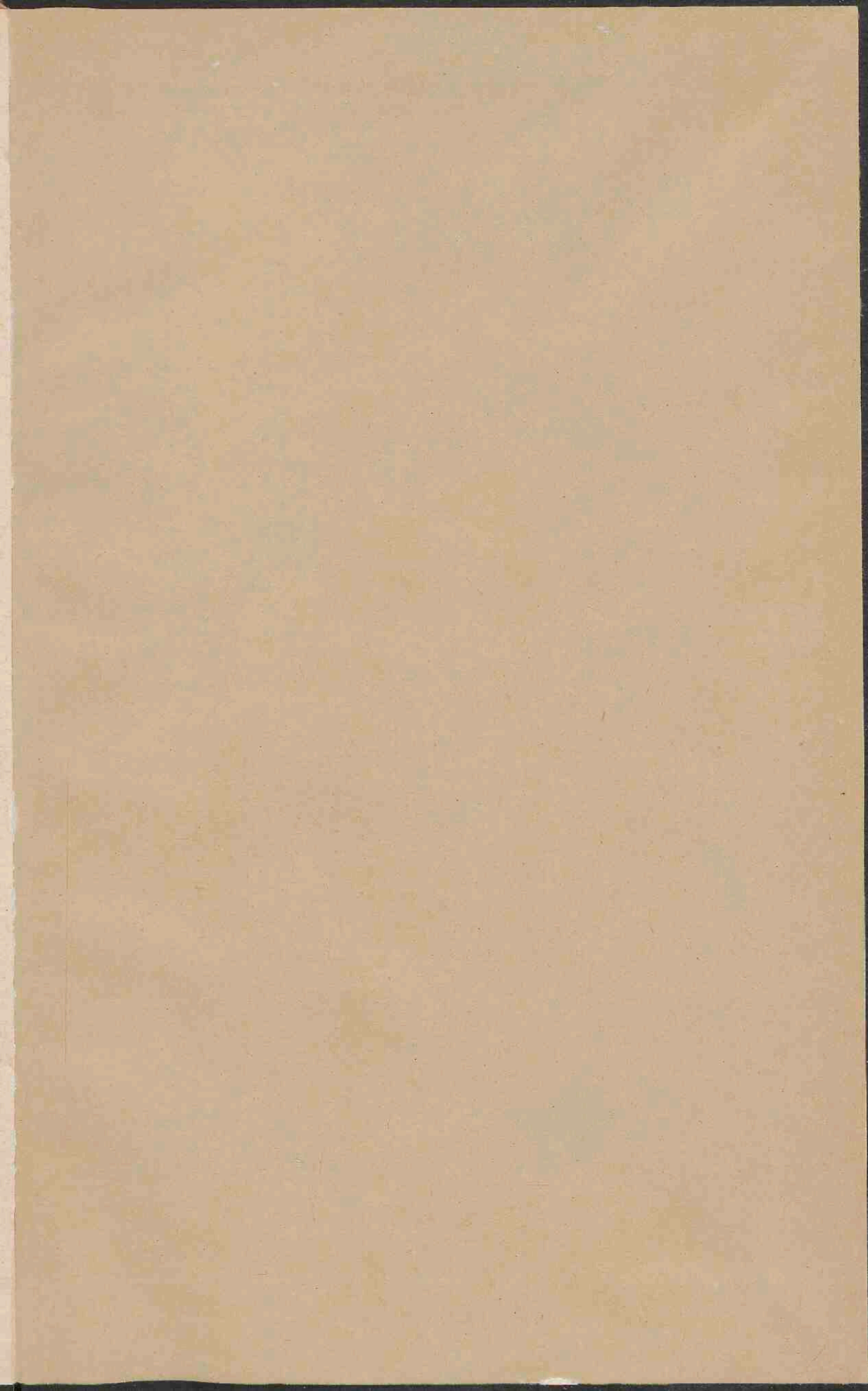
De uitspraak van MIRABEAU, dat de vertegenwoordiging een weerspiegeling der geheele natie behoort te zijn, is alleen op utiliteitsgronden af te keuren.

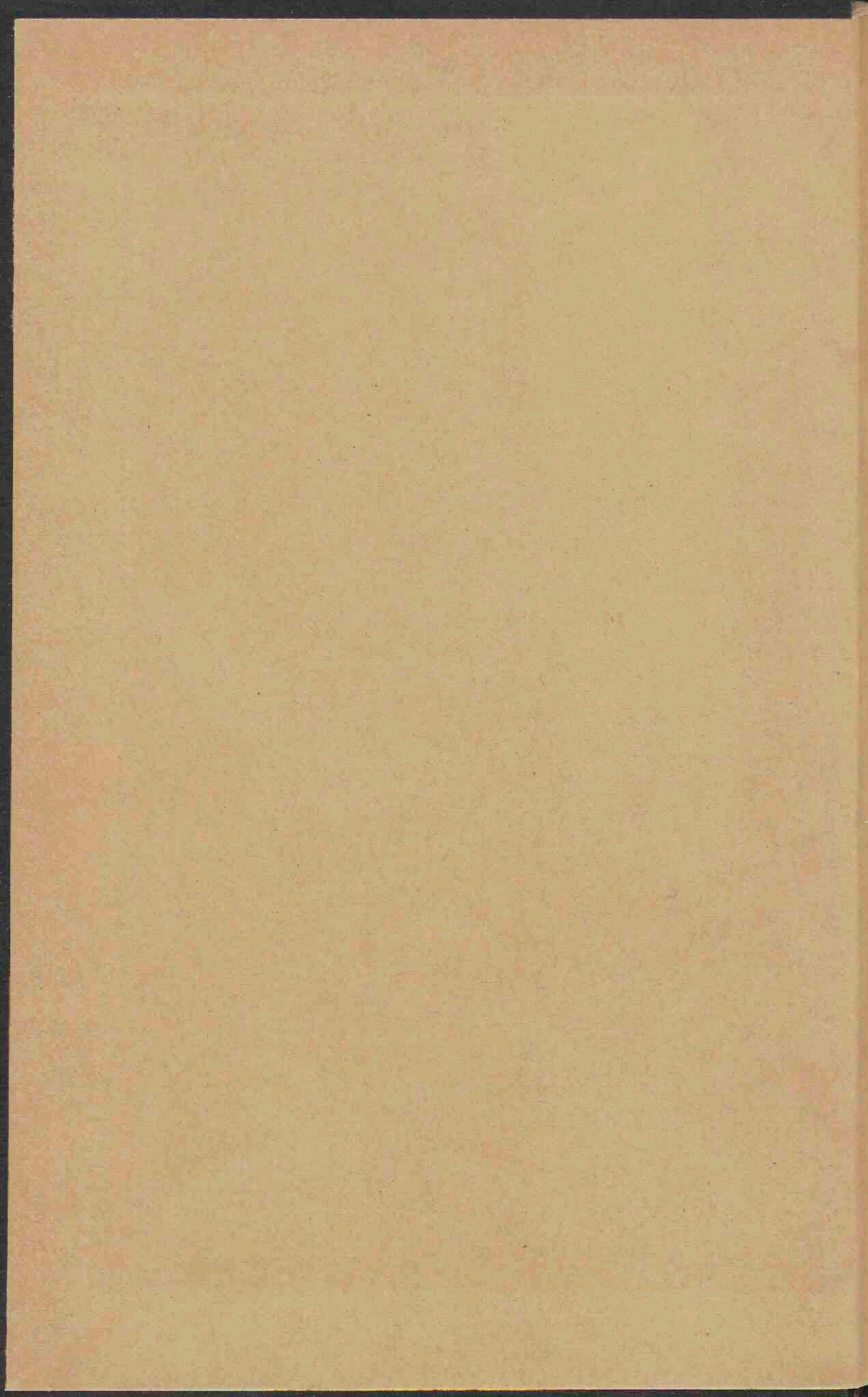
XXIII.

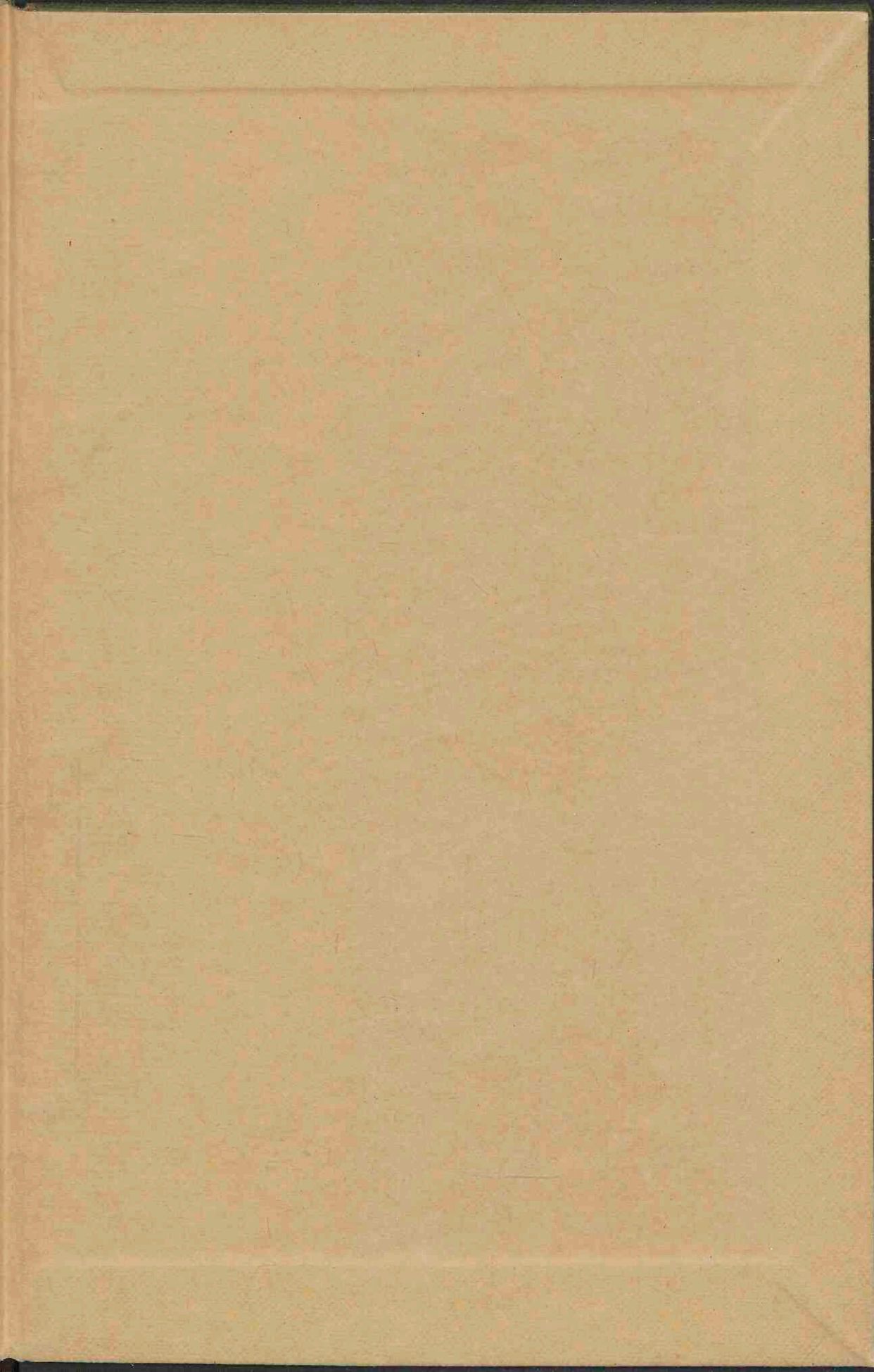
Bij wettelijke regeling van den arbeid is het wensche-lijk, dat het staatsgezag zich houde aan en zich beperke tot zijn plicht om het noodige politietoezicht uit te oefenen.

XXIV.

Ten onrechte beweert BRINZ (zum rechte der bonae fidei possessio, p. 118) dat, zoolang tegen den bezitter te goeder trouw de zaak niet is uitgewonnen, de eigenaar de delictsactiën niet heeft.

I
U

